

EUROOPAN UNIONI

EUROOPAN PARLAMENTTI

NEUVOSTO

**Strasbourg, 24. huhtikuuta 2024
(OR. en)**

**2022/0167(COD)
LEX 2328**

**PE-CONS 3/1/24
REV 1**

**JAI 82
COPEN 15
ENFOPOL 20
CODEC 117**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
VAROJEN TAKAISINHANKINNASTA JA MENETETYKSI TUOMITSEMISESTA**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
DIREKTIIVI (EU) 2024/...,**

annettu 24 päivänä huhtikuuta 2024,

varojen takaisinmaksusta ja menetetyksi tuomitsemisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan, 83 artiklan 1 ja 2 kohdan ja 87 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä²,

¹ EUVL C 100, 16.3.2023, s. 105.

² Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä)], ja neuvoston päätös, tehty 12. huhtikuuta 2024.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Europolin vuonna 2021 laatimassa vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa uhkakuva-arviossa (SOCTA) korostettiin kasvavaa järjestäytyneen rikollisuuden ja rikollisten soluttautumisen muodostamaa uhkaa. Mahdollisuus saada tuloja rikollisesta toiminnasta uhkaa merkittävästi talouden ja yhteiskunnan eheyttä ja heikentää oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia. Sen kannustimena ovat järjestäytyneen rikollisuuden suuret tulot, jotka ovat vähintään 139 miljardia euroa vuodessa ja joita pestään yhä useammin rinnakkaisessa pimeässä rahoitusjärjestelmässä. Huhtikuun 14 päivänä 2021 annetun komission tiedonannon ”Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n strategia vuosiksi 2021–2025” mukaan kyseisellä strategialla pyritään vastaamaan järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamiin haasteisiin edistämällä rajat ylittävää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa, tukemalla tehokasta rikollisverkostojen tutkintaa, poistamalla rikollisesta toiminnasta saatava hyöty ja varmistamalla lainvalvontaviranomaisten ja oikeuslaitoksen digiosaaminen.
- (2) Yli rajojen toimivien rikollisjärjestöjen, mukaan luettuina korkean riskin rikollisverkostot, tärkein motiivi on taloudellinen hyöty. Järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttaman vakavan uhan torjumiseksi on tärkeää, että toimivaltaisille viranomaisille annetaan sen vuoksi paremmat toimintavalmiudet ja tarvittavat keinot, joiden avulla ne voivat tehokkaasti jäljittää ja tunnistaa, jäädättää, tuomita menetetyksi sekä hallinnoida rikoksentekovälineitä ja rikoshyötyä tai rikollisesta toiminnasta peräisin olevaa omaisuutta.

- (3) Rikollisjärjestöt sijoittavat yleensä uudelleen osan rikollisesta toiminnasta saamistaan voitoista luodakseen rahoituspohjan, jonka avulla ne voivat jatkaa tällaista toimintaa. Lisäksi rikollisjärjestöt käyttävät usein väkivaltaa, uhkailua, pelottelua tai lahjontaa hankkiakseen määräysvallan yrityksissä, saadakseen käyttöoikeussopimuksia tai lupia, voittaakseen tarjouskilpailuja, saadakseen avustuksia tai laittomia voittoja tai etuja taikka soluttautuakseen keskeiseen infrastruktuuriin, kuten logistiikkakeskuksiin. Tällaiset järjestöt vaikuttavat näin ollen haitallisesti vapaaseen kilpailuun tai vaikuttavat viranomaisten päätöksiin, mikä uhkaa oikeusvaltioperiaatetta ja demokratiaa. Rikollisjärjestöistä on tullut maailmanlaajuisia taloudellisia toimijoita, jotka toimivat yrittäjämäisesti. Rikollisilta on olennaisen tärkeää viedä laittomat voitot, jotta voidaan häiritä heidän toimintaansa ja estää heitä soluttautumasta lailliseen talouteen.
- (4) Talousrikoksiin, erityisesti järjestäytyneeseen rikollisuuteen, syyllistytään usein oikeushenkilöiden kautta, ja tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia rikoksia voidaan tehdä tällaisten oikeushenkilöiden edun nimissä tai niiden hyväksi. Sen vuoksi jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevia päätöksiä voidaan antaa myös oikeushenkilöille kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- (5) Tehokas varojen takaisinhankintajärjestelmä edellyttää rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn sekä omaisuuden, jonka epäillään olevan rikollista alkuperää, nopeaa jäljittämistä ja tunnistamista. Tällaiset rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus olisi jäädytettävä niiden katoamisen estämiseksi, minkä jälkeen ne olisi tuomittava menetetyiksi antamalla menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös rikosoikeudellisessa menettelyssä. Tehokas varojen takaisinhankintajärjestelmä edellyttää lisäksi jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden tehokasta hallinnointia, jotta kyseisen omaisuuden arvo säilyy valtiolle tai uhreille palauttamista varten.
- (6) Unionin nykyinen oikeudellinen kehys, joka koskee rikoksentekovälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden jäljittämistä ja tunnistamista, jäädyttämistä, menetetyksi tuomitsemista ja hallinnointia sekä varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavia toimistoja, koostuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2014/42/EU³, neuvoston päätöksestä 2007/845/YOS⁴ ja neuvoston puitepätöksestä 2005/212/YOS⁵. Komissio arvioi direktiiviä 2014/42/EU ja päätöstä 2007/845/YOS ja totesi, että nykyisen kehyksen avulla ei ole täysin saavutettu politiikkatavoitetta, joka koskee järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa hankkimalla takaisin sen saamat voitot.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, s. 39).

⁴ Neuvoston päätös 2007/845/YOS, tehty 6 päivänä joulukuuta 2007, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien jäsenvaltioiden toimistojen yhteistyöstä rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämisen ja tunnistamisen (EUVL L 332, 18.12.2007, s. 103).

⁵ Neuvoston puitepätös 2005/212/YOS, tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisesta (EUVL L 68, 15.3.2005, s. 49).

- (7) Nykyistä oikeudellista kehystä olisi ajantasaistettava, jotta voidaan helpottaa tehokasta varojen takaisinmaksua ja menetetyksi tuomitsemista ja varmistaa se kaikkialla unionissa. Tässä direktiivissä olisi sen vuoksi säädettävä vähimmäissäännöistä, jotka koskevat omaisuuden jäljittämistä ja tunnistamista, jäädyttämistä, menetetyksi tuomitsemista ja hallinnointia rikosoikeudellisissa menettelyissä. Tässä yhteydessä rikosoikeudellinen menettely on unionin oikeuden itsenäinen käsite, sellaisena kuin Euroopan unionin tuomioistuimella on sitä tulkinnut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön soveltamista. Tämä direktiivi ei vaikuta menettelyihin, joita jäsenvaltiot voivat käyttää jäädyttääkseen ja tuomitakseen menetetyksi omaisuutta. Toimivaltaisten viranomaisten valmiuksia viedä rikollisilta rikollisesta toiminnasta saatu hyöty on tarpeen vahvistaa. Tätä varten olisi laadittava säännöt, joilla vahvistetaan varojen jäljittämistä ja tunnistamista sekä jäädyttämistä koskevia valmiuksia, parannetaan jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnointia sen menetetyksi tuomitsemista koskevan lopullisen päätöksen johdosta tapahtuvaan luovutukseen asti, vahvistetaan välineitä, joilla tuomitaan menetetyksi rikoksentekovälineet ja rikoshyöty sekä omaisuus, joka on peräisin rikollisjärjestöjen rikollisesta toiminnasta, sekä parannetaan varojen takaisinmaksujärjestelmän yleistä tehokkuutta.

- (8) Tämän direktiivin olisi helpotettava rajat ylittävää yhteistyötä antamalla toimivaltaisille viranomaisille tarvittavat valtuudet ja resurssit vastata nopeasti ja tehokkaasti muiden jäsenvaltioiden viranomaisten esittämiin pyyntöihin. Säännökset, joissa vahvistetaan säännöt varhaisesta jäljittämisestä ja tunnistamisesta, kiireellisistä jäädäyttämistoimista tai tehokkaasta hallinnoinnista, parantavat osaltaan mahdollisuuksia varojen takaisin Hankintaan rajojen yli. Ottaen huomioon järjestäytyneen rikollisuuden maailmanlaajuinen luonne ja sen kyky siirtää rikoksella saatuja varoja nopeasti yli rajojen, myös yhteistyötä kolmansien maiden kanssa olisi vahvistettava kansainvälisen oikeudellisen kehyksen mukaisesti.

- (9) Koska rikollisjärjestöt, jotka ovat osallisina monentyyppisessä laittomassa toiminnassa eri markkinoilla, harjoittavat monenlaista rikollista toimintaa ja tekevät keskenään järjestelmällistä ja voittoihin tähtäävää yhteistyötä, järjestäytyneen rikollisuuden tehokas torjunta edellyttää, että käytettävissä on jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevia toimenpiteitä, jotka kattavat voitot kaikista rikoksista, joissa järjestäytyneet rikollisryhmät toimivat. Tällaisiin rikoksiin kuuluvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa luetellut rikollisuuden alat. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa lueteltujen rikosten lisäksi tämän direktiivin soveltamisalan olisi katettava myös kaikki unionin tasolla yhdenmukaistetut rikokset, mukaan lukien unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvat petokset ottaen huomioon, että järjestäytyneet rikollisryhmät osallistuvat entistä enemmän tällaisiin rikoksiin. Tämän direktiivin soveltamisalaan olisi sisällytettävä myös ympäristörikokset, jotka ovat järjestäytyneiden rikollisryhmien ydinliiketoimintaa ja liittyvät usein rahanpesuun tai koskevat huumausaineiden tuotannon ja kaupan yhteydessä syntyviä jätteitä ja jäämiä. Laittomassa maahantulossa ja maassa oleskelussa avustaminen on järjestäytyneiden rikollisryhmien ydinliiketoimintaa, ja se on tyypillisesti yhteydessä ihmiskauppaan. Laittomassa maahantulossa ja maassa oleskelussa avustamista koskeva rikos olisi ymmärrettävä neuvoston direktiivin 2002/90/EY⁶ ja neuvoston puitepäättöksen 2002/946/YOS⁷ mukaisessa merkityksessä. Puitepäättöksessä 2002/946/YOS säädetään mahdollisuudesta liittää rikosoikeudellisiin seuraamuksiin rikoksen teossa käytetyn kuljetusvälineen menetetyksi tuomitseminen ja samalla todetaan selkeästi, ettei puitepäättöksen säännösten soveltaminen rajoita suojelua, jota on annettava pakolaisille ja turvapaikanhakijoille humanitaarisen avun antamiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

⁶ Neuvoston direktiivi 2002/90/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2002, laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen määrittelystä (EUVL L 328, 5.12.2002, s. 17).

⁷ Neuvoston puitepäättös 2002/946/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2002, rikosoikeudellisten puitteiden vahvistamisesta laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen ehkäisemistä varten (EYVL L 328, 5.12.2002, s. 1).

- (10) Neuvoston puitepäätöksen 2008/841/YOS⁸ 2 artiklassa tarkoitetun rikollisjärjestön toimintaan osallistumiseen liittyvän rikoksen lisäksi puitepäätöksen 2008/841/YOS 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut muut rikokset, sellaisina kuin ne on määritelty kansallisessa lainsäädännössä, olisi sisällytettävä tämän direktiivin soveltamisalaan siltä osin kuin ne tehdään osana puitepäätöksen 2008/841/YOS 1 artiklan 1 kohdassa ja kansallisessa lainsäädännössä määritellyn rikollisjärjestön toimintaa, rikollisjärjestöjen tyypillisesti harjoittamasta rikollisesta toiminnasta peräisin olevan laittoman hyödyn poisottamiseksi. Jäsenvaltioita kannustetaan erityisesti varmistamaan, että tämän direktiivin soveltamisalaan sisällytetään rikokset, joita ovat tuotteiden väärentäminen ja laiton jäljentäminen, kulttuuriesineiden laitton kauppa, hallinnollisten asiakirjojen väärentäminen ja laitton kauppa, murha tai vakavan ruumiinvamman aiheuttaminen, ihmisen elinten ja kudosten laitton kauppa, ihmisryöstö, vapaudenriisto tai panttivangiksi ottaminen, järjestäytyneet tai aseelliset ryöstöt, ryöstöntapainen kiristys sekä kiristys, varastettujen ajoneuvojen kauppa, välittömiin ja välillisiin veroihin liittyvät verorikokset, tuhopoltto, petokset ja huijaukset, ydin- ja radioaktiivisten aineiden laitton kauppa sekä Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomiovaltaan kuuluvat rikokset. Tämä direktiivi ei kuitenkaan velvoita jäsenvaltioita säätämään mistään rikoksesta tai pitämään mitään rikosta voimassa.

⁸ Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (11) Unionin rajoittavien toimenpiteiden tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi on tarpeen laajentaa tämän direktiivin soveltamisalaa rikoksiin, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/...⁹⁺ soveltamisalaan.
- (12) Omaisuus, joka voi joutua jäädyttämisen ja menetetyksi tuomitsemisen kohteeksi, olisi määriteltävä laajasti, jotta sellainen omaisuus voidaan ottaa pois, joka saatettaisiin muuntaa ja siirtää sen alkuperän salaamiseksi, ja jotta määritelmien yhdenmukaistaminen ja selkeys varmistetaan kaikkialla unionissa. Sen olisi katettava oikeudelliset asiakirjat tai välineet, myös sähköisessä tai digitaalisessa muodossa, joista ilmenee omistusoikeus tai muu oikeus jäädyttämisen ja menetetyksi tuomitsemisen kohteena olevaan omaisuuteen, esimerkiksi rahoitusvälineet, trustit tai asiakirjat, joista velkoja voi esittää saatavia ja joita yleensä tavataan asianomaisten menettelyjen kohteena olevan henkilön hallusta. Tämä direktiivi ei vaikuta olemassa oleviin, sellaisten oikeudellisten asiakirjojen tai välineiden säilyttämistä koskeviin kansallisiin menettelyihin, joilla todistetaan omistusoikeus tai muu oikeus omaisuuteen, koska näitä menettelyjä soveltavat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tai julkiset elimet kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Omaisuuden määritelmän olisi katettava kaikki omaisuuden muodot, kryptovarot mukaan lukien.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelystä ja direktiivin (EU) 2018/1673 muuttamisesta (EUVL ..., ELI: ...).

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 95/23 (2022/0398(COD)) olevan direktiivin numero ja alaviitteeseen kyseisen direktiivin numero, päivämäärä, otsikko ja EUVL-julkaisuviite.

- (13) Olisi säädettävä rikoshyödyn laajasta määritelmästä, jotta sellainen omaisuus voidaan ottaa pois, joka saatettaisiin muuntaa ja siirtää sen alkuperän salaamiseksi, ja jotta määritelmien yhdenmukaistaminen ja selkeys varmistetaan kaikkialla unionissa. Tämän määritelmän olisi katettava rikollisesta toiminnasta saatava suora hyöty ja kaikki välilliset hyödyt, mukaan lukien suoran rikoshyödyn myöhempi uudelleensijoittaminen tai muuntaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1805¹⁰ määritelmien mukaisesti. Rikoshyödyn olisi näin ollen sisällettävä kaikki omaisuus, myös sellainen omaisuus, joka on kokonaan tai osittain muunnettu tai vaihdettu muuksi omaisuudeksi tai omaisuus, joka on sekoitettu laillisista lähteistä hankitun omaisuuden kanssa, sekoittuneen rikoshyödyn arvioituun arvoon asti. Rikoshyödyn olisi sisällettävä myös tulot tai muut etuudet, jotka johtuvat rikoshyödystä tai omaisuudesta, joksi rikoshyöty on muunnettu tai vaihdettu tai johon se on sekoitettu.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1805, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 1).

- (14) Omaisuuden jäljittäminen ja tunnistaminen rikostutkinnan varhaisessa vaiheessa on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että myöhemmin mahdollisesti menetetyksi tuomittavat rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus, mukaan lukien muilla lainkäyttöalueilla sijaitsevaan rikolliseen toimintaan liittyvä omaisuus, tunnistetaan nopeasti ja helpotetaan siten rajat ylittävää yhteistyötä. Sen varmistamiseksi, että talousrikostutkinta asetetaan kaikissa jäsenvaltioissa tärkeysjärjestyksessä riittävän korkealle, jotta voidaan puuttua rajat ylittävään rikollisuuteen, on tarpeen edellyttää, että toimivaltaiset viranomaiset aloittavat varojen jäljittämisen heti kun epäillään rikollista toimintaa, joka on omiaan tuottamaan huomattavaa taloudellista hyötyä. Määrittäessään, onko taloudellinen hyöty todennäköisesti huomattava, jäsenvaltioiden olisi voitava asettaa odotetulle hyödyille vähimmäisarvo tai sallia toimivaltaisten viranomaisten suorittama tapauskohtainen arviointi. Jotta talousrikostutkinnan käynnistämisessä mahdollistetaan riittävä joustavuus, jäsenvaltioiden olisi voitava rajoittaa soveltamisala sellaisten rikosten tutkintaan, jotka on todennäköisesti tehty osana rikollisjärjestön toimintaa. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava riittävät taloudelliset, tekniset ja henkilöstöresurssit tehokkaan talousrikostutkinnan varmistamiseksi.

- (15) Unionin rajoittavien toimenpiteiden tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi unioni on vahvistanut yhteiset vähimmäissäännöt, jotka koskevat sellaisen rikollisen toiminnan määritelmiä, jolla rikotaan unionin rajoittavia toimenpiteitä. Unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen liittyvien rikosten paljastamisen helpottamiseksi on tärkeää antaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille valtuudet jäljittää ja tunnistaa kyseisten toimenpiteiden kohteina olevien henkilöiden ja yhteisöjen omaisuus kansallisten toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, joka perustuu viitteisiin ja perusteltuun syyhyn uskoa, että tällaisia rikoksia on tehty. Kyseiset valtuudet eivät saisi rajoittaa kansallisen prosessioikeuden mukaisesti vahvistettujen menettelyllisten vaatimusten ja suojatoimien soveltamista, mukaan lukien rikosoikeudellisen menettelyn aloittamista koskevat säännöt ja tarvittaessa vaatimus tuomioistuimen myöntämästä luvasta.
- (16) Koska omaisuuden tehokas jäljittäminen ja tunnistaminen saattaa edellyttää sellaisia jäljitys- ja tunnistamistoimenpiteitä, jotka edellyttävät muiden viranomaisten väliintuloa, on tärkeää, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot voivat pyytää asiaankuuluvia viranomaisia tekemään yhteistyötä. Tällaisia pyyntöjä koskeviin edellytyksiin sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. Jäsenvaltiot voivat rekrytoida varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojensa henkilöstöön sekä lainvalvonta- että oikeusviranomaisten edustajia tai perustaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavia toimistoja sekä lainvalvontaviranomaisten että oikeuslaitoksen yhteyteen.

- (17) Koska järjestäytyneiden rikollisryhmien käyttämä rahoitus on luonteeltaan kansainvälistä, jäsenvaltioiden olisi vaihdettava nopeasti tietoja, jotka voivat johtaa rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn sekä muun rikollisten omistuksessa tai määräysvallassa olevan omaisuuden tunnistamiseen. Tätä varten on tarpeen antaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille valtuudet jäljittää ja tunnistaa myöhemmin mahdollisesti menetetyksi tuomittavaa omaisuutta, varmistaa, että niillä on pääsy tarvittaviin tietoihin selkein ehdoin, ja vahvistaa säännöt, jotka koskevat tietojen nopeaa keskinäistä vaihtoa joko oma-aloitteisesti tai pyynnöstä. Kiireellisissä tapauksissa, joissa on vaarana omaisuuden katoaminen, tietopyyntöihin olisi vastattava mahdollisimman pian ja kahdeksan tunnin kuluessa. Vaatimuksella, jonka mukaan varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen on jäljitettävä ja tunnistettava rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus, josta toinen jäsenvaltio on antanut tai saattaa antaa jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen, pyritään helpottamaan muiden jäsenvaltioiden jäädyttämispäätösten valmistelua tai täytäntöönpanoa, mutta se ei merkitse velvollisuutta tunnustaa tällaisia päätöksiä asetuksen (EU) 2018/1805 mukaisesti.

- (18) Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla olisi oltava pääsy tietoihin, jotka ovat tarpeen jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen kohteena olevan tai sen kohteeksi mahdollisesti päätyvän omaisuuden olemassaolon, omistajuuden tai määräysvallan toteamiseksi, jotta ne voivat suorittaa tehokkaita varojen jäljittämistä koskevia tutkimuksia ja vastata nopeasti rajat ylittäviin pyyntöihin. Sen vuoksi varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla olisi oltava välitön ja suora pääsy asiaa koskeviin tietoihin, kuten kiinteistötietoihin, kansallisiin kansalaisuus- ja väestörekistereihin, liike-elämän tietokantoihin ja ajoneuvotietokantoihin sen lisäksi, että niillä on pääsytilitietoihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1153¹¹ mukaisesti ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849¹² mukaisesti. Tietoihin pääsy ja haut olisi katsottava välittömiksi ja suoriksi muun muassa silloin, kun rekisteriä ylläpitävät kansalliset viranomaiset toimittavat tiedot toimivaltaisille viranomaisille nopeasti automaattisen mekanismin välityksellä edellyttäen, että mikään välittävä laitos ei voi puuttua pyydettyihin tai toimitettaviin tietoihin. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on nopea pääsy, joko välittömästi ja suoraan tai pyynnöstä, muihin tietoihin, jotka voivat olla arvokkaita asiaankuuluvan omaisuuden tunnistamiseksi, kuten kiinnityksiä ja lainoja koskevat tiedot, tullaustiedot tai tilisiirtoja ja tilisaldoja koskevat tiedot sekä verotiedot, sosiaaliturvatiedot ja lainvalvontatiedot.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1153, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 122).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää antaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille perusteltujen pyyntöjen pohjalta pääsy tällaisiin verotietoihin, kansallisiin sosiaaliturvatietoihin ja lainvalvontatietoihin ja tällaisia tietoja hallussa pitävälle viranomaisille mahdollisuus evätä pääsy tällaisiin tietoihin tietyin edellytyksin, jotta varmistetaan tutkinnan luotettavuus, toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan toimittamien tietojen luottamuksellisuus sekä tietopyyntöjen oikeasuhteisuus luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeutettujen etujen kannalta. Tiedonsaantiin olisi sovellettava erityisiä suojatoimia, joilla estetään käyttöoikeuksien väärinkäyttö. Tällaiset suojatoimet täydentävät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680¹³ 25 artiklan mukaisia vaatimuksia säilyttää lokitiedottiedonsaanti- ja hakutoimista. Pääsyn antaminen kyseisiin tietoihin ei estä jäsenvaltioita asettamasta tietoihin pääsyä koskevia, kansallisessa lainsäädännössä vahvistettuja menettelytakeita, kun samalla otetaan asianmukaisesti huomioon, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen on voitava vastata nopeasti rajat ylittäviin pyyntöihin. Menettelytakeiden soveltaminen ei saisi vaikuttaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen kykyyn vastata muiden jäsenvaltioiden pyyntöihin, erityisesti kiireellisissä pyynnöissä.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

- (19) Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen välillä jaettujen tietojen turvallisuuden varmistamiseksi kaikilla varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla olisi oltava suora pääsy Europolin hallinnoimaan suojattuun tiedonvaihtoverkkosovellukseen (SIENA) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794¹⁴ mukaisesti. Kaikessa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen välisessä tämän direktiivin mukaisessa viestinnässä olisi käytettävä SIENAA tai tarvittaessa poikkeuksellisesti muita suojattuja kanavia. Poikkeustapauksissa saattaa olla tarpeen käyttää toista suojattua kanavaa, kuten silloin, kun tietopyynnön kiireellisyys edellyttää toisen viestintäkanavan väliaikaista käyttöä tai kun tietojenvaihto edellyttää kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen osallistumista tai kun on objektiivisia perusteita olettaa, että tällainen osallistuminen on tarpeen myöhemmässä vaiheessa. Viittaus SIENAAan olisi ymmärrettävä siten, että se koskee myös sen seuraajaa, jos SIENA korvataan toisella järjestelmällä.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

- (20) Koska rikolliset siirtävät rikoksella saatuja varoja nopeasti lainkäyttöalueelta toiselle, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot vaihtavat ripeästi tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavia tietoja.
- Poikkeustapauksissa saattaa olla objektiivisesti perusteltua, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot kieltäytyvät toimittamasta tietoja toiselle pyynnön esittäneelle varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalle toimistolle, jos tietojen toimittaminen vahingoittaisi sen jäsenvaltion kansallisia turvallisuusetuja, jossa pyynnön vastaanottava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto sijaitsee, vaarantaisi meneillään olevan tutkinnan tai rikostiedusteluoperaation, aiheuttaisi välittömän uhan henkilön hengelle tai fyysiselle koskemattomuudelle tai olisi selvästi epäsuhteessa tai merkityksetöntä niihin tarkoituksiin nähden, joihin tietoja on pyydetty. Arvioidessaan tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattamista, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen olisi noudatettava asianmukaista huolellisuutta, myös perusoikeuksien kunnioittamisen osalta.
- (21) Tämän direktiivin mukainen jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen ovat itsenäisiä käsitteitä, joiden ei olisi estettävä jäsenvaltioita panemasta täytäntöön tätä direktiiviä käyttäen välineitä, joita pidettäisiin kansallisen oikeuden mukaisesti seuraamuksina tai muuntyyppisinä toimenpiteinä.

- (22) Menetetyksi tuomitseminen johtaa omaisuuden lopulliseen menettämiseen. Omaisuuden säilyttäminen voi kuitenkin olla menetetyksi tuomitsemisen edellytys, ja se on usein olennaista menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tehokkaan täytäntöönpanon kannalta. Omaisuus säilytetään jäädyttämällä. Jotta voidaan estää omaisuuden katoaminen, jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joihin saattavat kuulua varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot, olisi annettava valtuudet toteuttaa välittömästi toimia, jotka voisivat olla päätöksen muodossa, tällaisen omaisuuden turvaamiseksi siihen asti, kun jäädyttämispäätös on annettu. Koska tällainen toimi on luonteeltaan poikkeuksellinen, jäsenvaltioiden olisi rajoitettava sen voimassaoloaikaa.
- (23) Jos toimivaltaiset viranomaiset eivät pysty toteuttamaan välittömiä toimia, jäsenvaltioiden olisi sallittava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen toteuttaa tällaisia toimia. Tällaiset toimet saattavat olla tarpeen erityisesti, jos varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto on toisen jäsenvaltion varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavan toimiston pyynnöstä jäljittänyt ja tunnistanut varallisuutta, joka saattaa hävitä hyvin nopeasti, kuten kryptovaroja, ja jos sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa pyynnön vastaanottava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto sijaitsee, eivät pysty toteuttamaan välittömiä toimia ilman rikostutkintaa kyseisessä jäsenvaltiossa. Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen olisi voitava turvata varallisuus siihen asti, kun eurooppalainen jäädyttämispäätös voidaan antaa asetuksen (EU) 2018/1805 mukaisesti.

- (24) Koska jäädyttämisspätöksellä puututaan omistusoikeuteen, tällaisia väliaikaisia toimenpiteitä ei olisi pidettävä voimassa kauempaa kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että kyseinen omaisuus on saatavilla mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten. Tällaisten väliaikaisten toimenpiteiden säilyttäminen saattaa edellyttää kansallisen tuomioistuimen suorittamaa uudelleentarkastelua sen varmistamiseksi, että toimenpiteiden tavoite eli omaisuuden katoamisen estäminen on edelleen tarkoituksenmukainen.
- (25) Jäädyttämistoimenpiteiden ei pitäisi vaikuttaa siihen, että tiettyä omaisuutta voidaan pitää todistusaineistona koko menettelyn ajan, edellyttäen että se on viime kädessä saatavilla menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tehokasta täytäntöönpanoa varten. Omaisuus voidaan jäädyttää rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä myös mahdollista myöhemmin tapahtuvaa omaisuuden palauttamista tai rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen varmistamista varten.
- (26) Niiden menetetyksi tuomitsemista koskevien toimenpiteiden lisäksi, joiden avulla viranomaiset voivat viedä rikollisilta rikoksentekovälineet tai rikoshyödyn lainvoimaisen tuomion perusteella, on tarpeen sallia tällaisten rikoksentekovälineiden tai tällaisen rikoshyödyn arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitseminen rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn arvoa vastaavan omaisuuden poisottamiseksi, kun tällaisten rikoksentekovälineiden ja tällaisen rikoshyödyn menetetyksi tuomitseminen on mahdotonta. Jäsenvaltiot voivat vapaasti määritellä, että arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitseminen on toissijainen tai vaihtoehtoinen rikoksentekovälineiden tai rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemiseen nähden, sen mukaan kuin on asianmukaista kansallisen lainsäädännön nojalla.

- (27) Sellaisen omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen osalta, jonka arvo vastaa rikoksentekovälineitä, asiaan liittyviä säännöksiä olisi voitava soveltaa tämän direktiivin täytäntöönpanossa, kun tapauksen erityiset olosuhteet huomioon ottaen tällainen toimenpide on oikeasuhteinen ottaen erityisesti huomioon asianomaisten rikoksentekovälineiden arvo. Jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon myös sen, onko tuomittu vastuussa rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisen tekemisestä mahdottomaksi ja missä määrin.

- (28) On yleinen ja laajalle levinnyt käytäntö, että epäilty tai syytetty siirtää omaisuuden tai rikoshyödyn asiasta tietoiselle kolmannelle osapuolelle välttääkseen sen menetetyksi tuomitsemisen. Kolmannen osapuolen toteuttamalla hankinnalla tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa kolmas osapuoli on hankkinut omaisuuden epäillyltä tai syytetyltä suoraan tai välillisesti, kuten välittäjän avulla, mukaan lukien tapaukset, joissa rikos on tehty kyseisen kolmannen osapuolen puolesta tai tämän hyväksi, ja joissa syytetyllä ei ole omaisuutta, joka voidaan tuomita menetetyksi. Tämän menetetyksi tuomitsemisen olisi oltava mahdollista ainakin tapauksissa, joissa on osoitettu, että asiaankuuluva kolmas osapuoli on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää, että siirron tai hankinnan tarkoituksena on menetetyksi tuomitsemisen välttäminen. Sitä, onko kolmannelle osapuolella ollut tai olisiko sillä pitänyt olla tällainen tieto, olisi arvioitava konkreettisten tosiseikkojen ja olosuhteiden perusteella mukaan lukien se, että siirto on tehty veloitusetta tai huomattavasti epäsuhtaisella rahamäärällä markkina-arvoon nähden, että omaisuus on siirretty lähipiirille tai että se on pysynyt epäillyn tai syytetyn tosiasiallisessa määräysvallassa. Siirtoihin epäillyn tai syytetyn lähipiirille voisivat kuulua siirrot perheenjäsenille tai luonnollisille henkilöille, joilla on oikeudellisia järjestelyjä tai muita läheisiä liikesuhteita epäillyn tai syytetyn kanssa, tai siirrot oikeushenkilöille, joiden hallinto-, johto- tai valvontaelimissä epäilty tai syytetty tai hänen perheenjäsenensä istuu. Kolmansille osapuolille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitsemista koskevat säännöt olisi ulotettava koskemaan sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä, sanotun kuitenkin rajoittamatta kolmansien osapuolten oikeutta tulla kuulluiksi, mukaan lukien oikeus vaatia kyseisen omaisuuden omistusoikeutta. Vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeudet olisi joka tapauksessa suojattava kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- (29) Rikollisorganisaatiot harjoittavat monenlaista rikollista toimintaa. Jotta järjestäytynyttä rikollista toimintaa voitaisiin torjua tehokkaasti, on mahdollista, että joissakin tilanteissa on asianmukaista, että rikoksesta, joka on omiaan tuottamaan taloudellista hyötyä, annetun tuomion yhteydessä menetetyksi tuomitaan paitsi suoraan tiettyyn rikokseen liittyvä omaisuus, rikoshyöty tai rikoksentekovälineet mukaan lukien, myös muu omaisuus, jonka tuomioistuim on määrittänyt olevan peräisin rikollisesta toiminnasta. Tällaisen laajennetun hyödyn menettämisen olisi oltava mahdollista, kun tuomioistuim on vakuuttunut, että kyseinen omaisuus on peräisin rikollisesta toiminnasta, vaikka tällaisesta rikollisesta toiminnasta ei vaadittaisi tuomiota. Kyseinen rikollinen toiminta voisi koostua kaikenlaisista rikoksista. Yksittäisiä rikoksia ei tarvitse näyttää toteen, mutta tuomioistuimen on oltava vakuuttunut siitä, että kyseinen omaisuus on peräisin tällaisesta rikollisesta toiminnasta. Tässä yhteydessä tuomioistuimen on tarkasteltava tapauksen olosuhteita, myös tosiasioita ja saatavilla olevia todisteita, joiden perusteella voitaisiin antaa laajennetun hyödyn menettämistä koskeva päätös. Se, että henkilön omaisuus on suhteettoman suuri verrattuna kyseisen henkilön laillisiin tuloihin, voisi kuulua tosiseikkoihin, josta tuomioistuim voi päätellä, että omaisuus on peräisin rikollisesta toiminnasta. Jäsenvaltiot voisivat myös määritellä vaadittavan ajanjakson, jonka kuluessa omaisuuden voidaan katsoa syntyneen rikollisesta toiminnasta.

- (30) Menetetyksi tuomitsemisen olisi oltava mahdollista silloin , kun lainvoimainen tuomio ei ole mahdollinen epäillyn tai syytetyn sairauden, pakenemisen tai kuoleman vuoksi . Menetetyksi tuomitsemisen olisi oltava mahdollista myös silloin, kun asiaankuuluville rikoksille kansallisessa lainsäädännössä säädetyt vanhentumisajat ovat alle 15 vuotta ja kun ne ovat päättyneet rikosoikeudellisen menettelyn alettua. Menetetyksi tuomitseminen olisi sallittava tällaisissa tapauksissa vain silloin, kun rikosoikeudellinen menettely olisi voinut johtaa lainvoimaiseen tuomioon rikoksesta ilman tällaisia olosuhteita, ainakin sellaisten rikosten osalta, jotka ovat omiaan tuottamaan suoraan tai välillisesti huomattavaa taloudellista hyötyä, ja kun tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että menetetyksi tuomittavat rikosentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus ovat peräisin rikollisesta toiminnasta tai liittyvät siihen suoraan tai välillisesti. Tällaisen menetetyksi tuomitsemisen mahdollistamista koskevan velvoitteen noudattamiseksi olisi oltava riittävää, että jäsenvaltioilla on asianosaisen poissa ollessa toteuttavia menettelyjä sairaus- ja pakenemistapauksia varten. On tärkeää palauttaa mieleen, että kansainväliset elimet ovat viitanneet ilman tuomiota suoritettavan menetetyksi tuomitsemisen potentiaaliin puuttua syytesuojasta tai armahduksesta johtuviin laittoman hyödyn menetetyksi tuomitsemisen esteisiin.
- (31) Tämän direktiivin soveltamiseksi sairauden olisi ymmärrettävä tarkoittavan tilannetta, jossa epäilty tai syytetty ei pysty pitkään aikaan osallistumaan rikosoikeudelliseen menettelyyn, minkä vuoksi vaarana on, että kansallisessa lainsäädännössä säädetyt rikosvastuuta koskevat määräajat päättyvät eikä kyseisiä menettelyä voida jatkaa.

- (32) Tilanteissa, joissa 12–15 artiklan mukaisia menetetyksi tuomitsemista koskevia toimenpiteitä ei sovelleta kansallisessa lainsäädännössä säädetyistä oikeudellisista tai tosiasiallisista syistä, olisi kuitenkin oltava mahdollista tuomita menetetyksi omaisuutta, joka on tunnistettu tai, jos kansallinen oikeusjärjestelmä edellyttää jäädyttämistä, jäädytetty rikostutkinnan yhteydessä sellaisten viitteiden perusteella, joiden mukaan omaisuus voisi olla peräisin rikollisesta toiminnasta. Tällainen omaisuus olisi tuomittava menetetyksi, kun tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että omaisuus on peräisin rikollisjärjestön puitteissa toteutetusta rikollisesta toiminnasta ja kun tämä toiminta on omiaan tuottamaan suoraan tai välillisesti huomattavaa taloudellista hyötyä. Määrittäessään, onko rikollinen toiminta omiaan tuottamaan huomattavaa taloudellista hyötyä, jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon kaikki asiaankuuluvat olosuhteet, mukaan lukien toimintatavat, esimerkiksi sen, tehtiinkö rikos järjestäytyneen rikollisuuden puitteissa tai oliko rikoksista tarkoitus saada säännöllistä tuottoa. Jäsenvaltioiden olisi mahdollistettava tällaisen selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitseminen, kun tutkinta, jossa omaisuus on tunnistettu, koskee tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa rikosta, josta voi enimmillään seurata vähintään neljän vuoden vankeusrangaistus. Kyseinen edellytys takaa sen, että mahdollisuus tuomita menetetyksi selittämätöntä varallisuutta on olemassa tiettyä vakavuuskynnystä vastaavien rikosten rikosoikeudellisessa tutkinnassa.

- (33) Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat tämän direktiivin täytäntöön panevia kansallisia sääntöjä soveltaessaan päättää olla määräämättä tai panematta täytäntöön selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitsemista, jos tässä direktiivissä säädettyjen sääntöjen soveltaminen olisi kyseisessä tapauksessa ilmeisen kohtuutonta tai suhteetonta. Jäsenvaltiot voisivat myös määritellä vaadittavan ajanjakson, jonka kuluessa omaisuuden voitaisiin katsoa syntyneen tällaisesta rikollisesta toiminnasta. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että asianomaisen henkilön asianmukaisia menettelyllisiä oikeuksia kunnioitetaan. Vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeudet olisi suojattava kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- (34) Vaikka selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitsemisen ennakkoodellytyksenä ei olisi oltava, että yksittäiset rikokset on näytetty toteen, tuomioistuimen on voitava todeta riittävät tosiasiat ja olosuhteet ollakseen vakuuttunut siitä, että kyseinen omaisuus on peräisin rikoksista. Kyseinen rikollinen toiminta voisi koostua kaikenlaisista rikoksista, jotka on tehty rikollisjärjestön puitteissa ja jotka ovat omiaan tuottamaan huomattavaa taloudellista hyötyä, eli jotka ovat luonteeltaan vakavia. Ratkaistessaan, onko omaisuus tuomittava menetetyksi, kansallisten tuomioistuinten olisi otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät merkitykselliset seikat, mukaan lukien saatavilla olevat todisteet ja erityiset tosiseikat, kuten se, että omaisuuden arvo on huomattavan epäsuhtainen asianomaisen henkilön laillisiin tuloihin nähden. Toinen merkityksellinen seikka saattaisi olla se, ettei omaisuudella ole uskottavaa laillista alkuperää, koska laillisesti hankitun omaisuuden alkuperä voidaan yleensä selittää. Myös henkilön kytköksillä rikollisjärjestön toimintaan voisi olla merkitystä samoin kuin sellaisilla seikoilla kuin tilanne, jossa omaisuus löydettiin, tai viitteet osallistumisesta rikolliseen toimintaan. Arviointi olisi tehtävä tapauskohtaisesti tapauksen olosuhteiden mukaan. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää sallia selittämättömän varallisuuden tuomitsemisen menetetyksi, jos rikosoikeudellinen menettely keskeytetään, tai päättää sallia tällainen tuomitseminen menetetyksi erillään rikosta koskevasta rikosoikeudellisesta menettelystä.
- (35) Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita hyväksymästä toimenpiteitä, jotka mahdollistavat selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitsemisen muiden rikosten tai olosuhteiden perusteella. Tämän direktiivin kohde on rajattu rikosoikeudellisiin menettelyihin, ja sen vuoksi tätä direktiiviä ei sovelleta menetetyksi tuomitsemista koskeviin toimenpiteisiin, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet panna täytäntöön siviilioikeudellisissa menettelyissä.

- (36) Jäädettävän ja menetetyksi tuomittavan omaisuuden jäljittämisen ja tunnistamisen olisi oltava mahdollista myös rikoksesta annetun lainvoimaisen tuomion jälkeen tai tuomioon perustumatonta menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn jälkeen. Tämä ei estä jäsenvaltioita asettamasta lainvoimaisen tuomion tai tuomioon perustumatonta menetetyksi tuomitsemista koskevassa menettelyssä annetun lainvoimaisen päätöksen jälkeen kohtuullisia määräaikoja, joiden päättymisen jälkeen jäljittäminen ja tunnistaminen ei olisi enää mahdollista.
- (37) Koska rikollinen toiminta voi aiheuttaa uhreille merkittävää haittaa, on tärkeää suojella heidän oikeuksiaan, mukaan lukien oikeus korvauksiin ja omaisuuden palauttamiseen. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että uhrien palautus- ja korvausvaateet sitä henkilöä vastaan, johon sovelletaan menetetyksi tuomitsemista koskevaa toimenpidettä rikoksen johdosta, otetaan huomioon varojen jäljittämistä, jäädettämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevissa menettelyissä, myös rajat ylittävissä tapauksissa. Jotta helpotetaan korvauksien maksamista ja omaisuuden palauttamista uhreille, on lisäksi tarpeen helpottaa sellaisen omaisuuden jäljittämistä, johon saattaa kohdistua tällaisia vaateita, sekä tietojenvaihtoa varojen jäljittämisen osalta toimivaltaisten viranomaisten ja niiden viranomaisten välillä, joilla on toimivalta päättää uhrien vaateista tai panna tällaiset päätökset täytäntöön.

- (38) Menetetyksi tuomitun omaisuuden sosiaalinen uudelleenkäyttö lähettää koko yhteiskunnalle näkyvän viestin oikeuden ja laillisuuden kaltaisten arvojen merkityksestä, toimii osoituksena oikeusvaltion noudattamisesta yhteisöissä, joihin järjestäytyneellä rikollisuudella on suurempi vaikutus, ja parantaa kyseisten yhteisöjen resilienssiä niiden yhteiskunnan ja talouden rakenteissa tapahtuvaa rikollisten soluttautumista vastaan, kuten on havaittu niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat jo toteuttaneet tällaisen sosiaalisen uudelleenkäytön toimenpiteitä. Sen vuoksi jäsenvaltioita kannustetaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotka mahdollistavat menetetyksi tuomitun omaisuuden käyttämisen yleisen edun mukaisiin tai sosiaalsiin tarkoituksiin, jotta menetetyksi tuomittu omaisuus voidaan pitää valtion omaisuutena oikeuteen, lainvalvontaan tai julkisiin palveluihin liittyviä taikka sosiaalisia tai taloudellisia tarkoituksia varten tai jotta tällaista menetetyksi tuomittua omaisuutta voidaan siirtää sen kunnan tai alueen viranomaisille, jolla se sijaitsee, jolloin kyseiset viranomaiset voivat käyttää sitä tällaisiin tarkoituksiin, muun muassa osoitettavaksi sosiaalisesti hyödyllistä työtä tekeville järjestöille. Menetetyksi tuomitun omaisuuden käyttö tällaisiin tarkoituksiin ei rajoita jäsenvaltioiden itsenäistä budjettivaltaa.
- (39) Jäsenvaltioiden olisi voitava myös käyttää menetetyksi tuomittua omaisuutta sellaisia kolmansia maita tukevien mekanismien edistämiseen, joihin vaikuttavien tilanteiden johdosta on hyväksytty unionin rajoittavia toimenpiteitä, kunhan tehty rikos liittyy suoraan tai välillisesti kyseiseen tilanteeseen. Komission olisi helpotettava jäsenvaltioiden välistä ja kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä, ja se voisi antaa ohjausta käytettävissä olevista tehokkaimmista menettelyistä ja rahoitusjärjestelmistä tällaisten kolmansien maiden tukemiseksi, jotta edistetään menetetyksi tuomittujen rikoksentekevälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden käyttämistä kyseiseen tarkoitukseen.

- (40) Jäsenvaltioita kannustetaan toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet sen estämiseksi, että omaisuus joutuisi menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen yhteydessä tapahtuvan luovuttamisen kautta suoraan tai välillisesti sellaisten henkilöiden haltuun, jotka on tuomittu samassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa kyseinen omaisuus jäädytettiin. Tällaiset toimenpiteet voidaan rajoittaa koskemaan tietyn arvon ylittävää omaisuutta, ja niihin voivat kuulua tietyn tyyppisiä yhteisöjä koskeva kielto osallistua omaisuuden myyntiin, asiakirjojen edellyttäminen ostajalta tai ostajan ja tuomitun välisten mahdollisten yhteyksien arvioiminen. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tällaisia toimenpiteitä myös jäädytetyn omaisuuden myyntiin.
- (41) Sen varmistamiseksi, että jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen kohteena olevan tai mahdollisesti kohteeksi päätyvän omaisuuden taloudellinen arvo säilyy, jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tehokkaita hallinnointitoimenpiteitä. Kyseisiin toimenpiteisiin sisältyy sellaisten yhteisöjen tehokas hallinnointi, jotka olisi säilytettävä toiminnan jatkuvuuden vuoksi, kuten yritykset, samalla kun toteutetaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että epäilty tai syytetty ei hyödy tällaisen yhteisön meneillään olevista operaatioista suoraan tai välillisesti, tai tarvittaessa tällaisen yhteisön hallintaa koskevia valvontatoimenpiteitä.

- (42) Valmisteltaessa jäädyttämispäätöstä tai viimeistään sen täytäntöönpanon jälkeen olisi ilman aiheutonta viivytystä laadittava arviointi siitä, miten voidaan minimoida hallinnointikulut ja säilyttää omaisuuden arvo, jos se on perusteltua omaisuuden luonteen vuoksi, mukaan lukien sen arvo tai hallinnoinnin edellyttämät erityiset olosuhteet. Arvioinnin tavoitteena on esittää toimivaltaisille viranomaisille ennen jäädyttämispäätöksen antamista tai täytäntöönpanoa, niiden aikana tai niiden jälkeen huomioon otettavat asiaankuuluvat näkökohdat. Jäsenvaltiot voivat antaa ohjeita siitä, miten laatia tällainen arviointi, ottaen huomioon jäädytettävän omaisuuden olosuhteet ja sen varmistamiseksi, että arviointi ei vaaranna jäädyttämispäätöksen oikea-aikaista täytäntöönpanoa.

- (43) Tilanteissa, joissa kohtuudella oletetaan, että jäädytetty omaisuus on pilaantuvaa tai menettää nopeasti arvoaan, että sen ylläpitokustannukset ovat suhteettomat sen menetetyksi tuomitsemisen ajankohtana odotettavissa olevaan arvoon nähden, että sen hallinnointi on liian vaikeaa tai että se on helposti korvattavissa, jäsenvaltioiden olisi sallittava tällaisen omaisuuden myynti ennen menetetyksi tuomitsemista koskevaa lopullista päätöstä. Kansallisen lainsäädännön mukaisesti erityisomaisuuden myyntiä koskevalle päätökselle saatetaan edellyttää kansallisen toimivaltaisen viranomaisen ennakkohyväksyntää. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että asianomaiselle henkilölle ilmoitetaan asiasta ja, kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta, annetaan tilaisuus tulla kuulluksi ennen myyntiä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa asianomainen henkilö on paennut tai hänen olinpaikkansa ei ole tiedossa. Jäsenvaltioiden olisi säädettävä mahdollisuudesta hakea muutosta päätöksen tekemistä edeltävää myyntiä koskevaan päätökseen. Jäsenvaltioiden olisi säädettävä, että tuomioistuimien voi keskeyttää tällaisen päätöksen täytäntöönpanon esimerkiksi silloin, kun se on tarpeen asianomaisen henkilön oikeutettujen etujen turvaamiseksi, erityisesti jos on olemassa peruuttamattoman vahingon vaara. Jäsenvaltiot voivat myös säätää mahdollisuudesta antaa muutoksenhauille lain nojalla lykkäävä vaikutus. Jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia, että jäädytetyn omaisuuden hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset peritään omaisuuden omistajalta tai tosiasialliselta omistajalta ja edunsaajalta esimerkiksi vaihtoehtona päätöksen tekemistä edeltävää myyntiä koskevalle päätökselle ja lainvoimaisen tuomion tapauksessa.

- (44) Jäsenvaltioiden olisi perustettava tai nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka toimii varallisuudenhoitotoimistona jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnoimista varten ja jonka tehtävänä on hallinnoida erityisviranomaisena jäädytettyä ja menetetyksi tuomittua omaisuutta tehokkaasti ennen menetetyksi tuomitsemista ja pitää yllä sen arvoa, kunnes omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta on tehty lopullinen päätös ja omaisuus on tämän päätöksen perusteella luovutettu. Varallisuudenhoitotoimistojen olisi joko oltava ainoa viranomainen, joka hallinnoi jäädytettyä ja menetetyksi tuomittua omaisuutta, tai niiden olisi annettava tukea hajautetuille toimijoille kansallisten hallinnointijärjestelyjen mukaisesti ja tuettava asianomaisia viranomaisia suunnittelussa, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta jäsenvaltioiden sisäisiin hallintorakenteisiin. Tällä direktiivillä ei määritetä varallisuudenhoitotoimistojen oikeudellista tai institutionaalista luonnetta, eikä se vaikuta jäsenvaltioiden institutionaaliin järjestelmiin.
- (45) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa, jäljempänä 'Euroopan ihmisoikeussopimus', tunnustettuja periaatteita Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä tulkitulla tavalla. Tämä direktiivi olisi pantava täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.

- (46) Jäädymistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevat päätökset vaikuttavat merkittävästi epäiltyjen ja syytettyjen ja tietyissä tapauksissa sellaisten kolmansien osapuolten tai muiden henkilöiden oikeuksiin, joita vastaan ei ole nostettu syytettä. Tässä direktiivissä olisi säädettävä erityisistä suojatoimista ja oikeussuojakeinoista, jotta voidaan taata tällaisten henkilöiden perusoikeuksien suojelu tämän direktiivin täytäntöönpanossa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja tehokkaisiin suojakeinoin liittyvien oikeuksien ja syyttömyysolettaman mukaisesti sellaisina kuin ne on vahvistettu perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa.
- (47) Jäädymistä, menetetyksi tuomitsemista ja päätöksen tekemistä edeltävää myyntiä koskevat päätökset olisi annettava tiedoksi asianomaiselle henkilölle ilman aiheutonta viivytystä. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava säätää toimivaltaisten viranomaisten oikeudesta lykätä jäädymispäätöksen antamista tiedoksi asianomaiselle henkilölle tutkinnan tarpeiden vuoksi. Tällaisten päätösten tiedoksi antamisen tarkoituksena on muun muassa antaa asianomaiselle henkilölle mahdollisuus riitauttaa ne . Sen vuoksi tällaisessa tiedoksi antamisessa olisi pääsääntöisesti ilmoitettava kyseisen päätöksen syy tai syyt. Jos asianomaisen henkilön henkilöllisyys tai olinpaikka ei ole tiedossa tai jos kullekin asianomaiselle henkilölle ilmoittaminen aiheuttaisi kohtuuttoman rasitteen toimivaltaiselle viranomaiselle, päätös olisi voitava antaa tiedoksi julkisella ilmoituksella.

- (48) Asianomaisella henkilöllä olisi oltava tosiasiallinen mahdollisuus riitauttaa jäädyttämistä, menetetyksi tuomitsemista ja päätöksen tekemistä edeltävää myyntiä koskevat päätökset. Jos menetetyksi tuomitsemista koskevassa päätöksessä täyttyvät kaikki rikoksen tunnusmerkit, mutta rikostuomio on mahdoton, vastaajalla olisi oltava mahdollisuus tulla kuulluksi mahdollisuuksien mukaan ennen päätöksen antamista. Kun on kyse laajennettua menetetyksi tuomitsemista ja selittämättömän omaisuuden menetetyksi tuomitsemista koskevien säännösten nojalla annetuista menetetyksi tuomitsemista koskevista päätöksistä, olosuhteisiin, jotka asianomainen henkilö voisi riitauttaa hakiessaan tuomioistuimessa muutosta menetetyksi tuomitsemista koskevaan päätökseen, olisi sisällyttävä myös erityiset tosiseikat ja saatavilla olevat todisteet, joiden perusteella kyseisen omaisuuden katsotaan olevan rikollisesta toiminnasta peräisin olevaa omaisuutta.
- (49) Pannessaan täytäntöön tätä direktiiviä jäsenvaltiot voivat säätää, että poikkeustapauksissa menetetyksi tuomitsemisesta ei pitäisi antaa päätöstä tai sitä ei pitäisi panna täytäntöön, jos se aiheuttaisi kansallisen lainsäädännön mukaisesti kohtuuttomia vaikeuksia asianomaiselle henkilölle kyseisen yksittäisen tapauksen olosuhteiden perusteella.
- (50) Vaikka jäsenvaltioilla on velvollisuus varmistaa, että henkilöillä, joiden omaisuuteen tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet vaikuttavat, on oikeus käyttää avustajaa koko jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn ajan, tämä direktiivi ei vaikuta maksuttoman oikeusavun tarjoamiseen sovellettaviin sääntöihin.

- (51) Tämän direktiivin täytäntöönpano ei saisi estää soveltamasta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä 2010/64/EU¹⁵, 2012/13/EU¹⁶, 2012/29/EU¹⁷, 2013/48/EU¹⁸, 2014/60/EU¹⁹, (EU) 2016/343²⁰, (EU) 2016/800²¹ eikä (EU) 2016/1919²².

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/60/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (EUVL L 159, 28.5.2014, s. 1).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1919, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsityille henkilöille (EUVL L 297, 4.11.2016, s. 1).

- (52) On erityisen tärkeää varmistaa henkilötietojen suoja unionin oikeuden mukaisesti tämän direktiivin mukaisen tietojenkäsittelyn yhteydessä. Tämän direktiivin säännökset olisi sen vuoksi yhdenmukaistettava direktiivin (EU) 2016/680 kanssa. Olisi erityisesti täsmennettävä, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen vaihtamat henkilötiedot on rajoitettava asetuksen (EU) 2016/794 liitteessä II olevan B jakson 2 kohdassa lueteltuihin tietoryhmiin. Tässä direktiivissä tarkoitettuun kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, erityisesti varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen, toteuttamaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan direktiiviä (EU) 2016/680.

- (53) On erityisen tärkeää varmistaa henkilötietojen suoja unionin lainsäädännön mukaisesti kaikessa tämän direktiivin mukaisessa tietojenvaihdossa. Sen vuoksi tämän direktiivin nojalla toteutettuihin toimenpiteisiin sovelletaan direktiivissä (EU) 2016/680 vahvistettuja tietosuojasääntöjä siltä osin kuin on kyse henkilötietojen käsittelystä rikosten ehkäisemistä, tutkimista tai paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia taikka rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten. Direktiivissä (EU) 2016/680 vahvistetaan säännöt, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden suojelua toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, noudattaen tiettyjä henkilötietojen käsittelyyn liittyviä periaatteita, erityisesti lainmukaisuuden, kohtuullisuuden ja läpinäkyvyyden, käyttötarkoitussidonnaisuuden, tietojen minimoinnin, täsmällisyyden, säilytyksen rajoittamisen, eheyden ja luottamuksellisuuden sekä osoitusvelvollisuuden periaatteita. Tarvittaessa ja erityisesti kun otetaan huomioon varallisuudenhoitotoimistojen suorittama henkilötietojen käsittely omaisuuden hallinnointia varten, sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679²³ vahvistettuja tietosuojasääntöjä.

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (54) Tehokas takaisinhankintajärjestelmä edellyttää useiden viranomaisten yhteisiä toimia; Näitä viranomaisia ovat muun muassa lainvalvontaviranomaiset, mukaan lukien tulliviranomaiset, veroviranomaiset ja veronperintäviranomaiset siltä osin kuin ne ovat toimivaltaisia varojen takaisinhankinnan osalta, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot, oikeusviranomaiset ja varallisuudenhoitoviranomaiset, mukaan lukien varallisuudenhoitotoimistot. Jotta voidaan varmistaa kaikkien toimivaltaisten viranomaisten koordinoitu toiminta, on tarpeen ottaa käyttöön strategisempi lähestymistapa varojen takaisinhankintaan ja edistää tiiviimpää yhteistyötä asiaankuuluvien viranomaisten välillä sekä saada selkeä yleiskuva varojen takaisinhankinnan tuloksista. Lisäksi on tarpeen varmistaa tiiviimpi ja tehokkaampi yhteistyö varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja varallisuudenhoitotoimistojen sekä muiden jäsenvaltioiden vastaavien elinten välillä. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä varojen takaisinhankintaa koskeva kansallinen strategia ja tarkasteltava sitä säännöllisesti uudelleen, jotta voidaan ohjata toimia, jotka liittyvät talousrikostutkintaan sekä asiaankuuluvien rikosentekovälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden jäädyttämiseen ja menetetyksi tuomitsemiseen, hallinnointiin ja lopulliseen luovutukseen. Jäsenvaltiot voivat päättää tällaisen strategian asianmukaisesta muodosta ja ottaa huomioon valtiosääntörakenteensa. Tässä direktiivissä olisi vahvistettava tällaiseen strategiaan sisällytettävät osatekijät, kuten kuvaus kaikkien varallisuuden takaisinhankintaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä ja vastuista ja niiden väliset koordinointi- ja yhteistyöjärjestelyt, määrittämättä kuitenkaan kyseiseen strategiaan sisällytettäviä konkreettisia tietoja. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi annettava toimivaltaisille viranomaisille tarvittavat resurssit, jotta ne voivat hoitaa tehtävänsä tehokkaasti. Toimivaltaisten viranomaisten olisi katsottava tarkoittavan viranomaisia, joiden tehtäväksi on annettu suorittaa tämän direktiivin mukaiset tehtävät kansallisten rakenteiden mukaisesti.

- (55) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että varallisuudenhoitotoimistot sekä tarvittaessa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot ja muut tämän direktiivin mukaisia tehtäviä hoitavat toimivaltaiset viranomaiset pystyvät hankkimaan nopeasti tarvittavat tiedot jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnoimiseksi tehokkaasti. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi luotava tehokkaita välineitä, kuten yksi tai useampi rekisteri tämän direktiivin nojalla jäädytetyistä ja menetetyksi tuomituista omaisuuksista.
- (56) Varojen takaisin hankintaa, varojen hallinnointia ja menetetyksi tuomitsemista koskevan kehityksen vaikuttavuuden ja tehokkuuden arvioimiseksi on tarpeen kerätä ja julkaista vähimmäismäärä asianmukaisia vertailukelpoisia tilastotietoja omaisuuden jäädyttämisestä, hallinnoinnista ja menetetyksi tuomitsemisesta.
- (57) Jotta voidaan tukea komissiota tämän direktiivin täytäntöönpanossa ja helpottaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja varallisuudenhoitotoimistojen välistä yhteistyötä sekä parhaiden käytäntöjen vaihtoa, olisi perustettava varojen takaisin hankintaa ja menetetyksi tuomitsemista käsittelevä yhteistyöverkosto. Kyseisen verkoston olisi koostuttava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja varallisuudenhoitotoimistojen edustajista, ja komission ja tapauksen mukaan Europolin olisi toimittava sen puheenjohtajana. Komissio voisi kutsua Eurojustin ja Euroopan syyttäjänviraston, jäljempänä 'EPPO', sekä tarvittaessa rahanpesuntorjuntaviranomaisen, jäljempänä 'AMLA', edustajia osallistumaan kyseisen verkoston kokouksiin.

- (58) Järjestäytyneet rikollisryhmät toimivat yli rajojen ja hankkivat yhä useammin omaisuutta muista jäsenvaltioista kuin niistä, joista käsin ne toimivat, ja kolmansista maista. Kun otetaan huomioon järjestäytyneen rikollisuuden kansainvälinen ulottuvuus, kansainvälinen yhteistyö on olennaisen tärkeää hyödyn hankkimiseksi takaisin ja rikollisten toiminnan mahdollistavien rahoitusvarojen tuomitsemiseksi menetetyiksi. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että sekä varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot että varallisuudenhoitotoimistot tekevät mahdollisimman paljon yhteistyötä kolmansien maiden vastaavien elinten kanssa jäljittääkseen, tunnistaakseen ja hallinnoidakseen rikoksentekovälineitä, rikoshyötyä tai omaisuutta, josta on annettu tai saatetaan antaa jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös rikosoikeudellisissa menettelyissä. On tärkeää, että jäsenvaltiot hyödyntävät olemassa olevia yhteistyöpuutteita, ja niitä kannustetaan kehittämään tai mukauttamaan voimassa olevia kahdenvälisiä sopimuksia, liittymään voimassa oleviin monenvälisiin sopimuksiin tai, jos muita järjestelyjä ei ole, tekemään uusia kahdenvälisiä sopimuksia. Direktiivissä (EU) 2016/680 ja tapauksen mukaan asetuksessa (EU) 2016/679 vahvistettuja tietosuojasääntöjä sovelletaan tässä yhteydessä toteutettuihin toimenpiteisiin.

- (59) Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja varallisuudenhoitotoimistojen olisi myös tehtävä tiivistä yhteistyötä unionin elinten ja virastojen, kuten Europolin, Eurojustin ja EPPOn, kanssa niiden toimivallan ja sovellettavan oikeuskehyksen mukaisesti siltä osin kuin on tarpeen jäljittää ja tunnistaa omaisuutta Europolin ja Eurojustin tukemissa rajat ylittävissä tutkimuksissa tai EPPOn suorittamissa tutkimuksissa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939²⁴ mukaisten velvoitteidensa mukaisesti, että niiden varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot täyttävät asetuksessa (EU) 2017/1939 vahvistetut asiaankuuluvat velvoitteet.
- (60) Sen varmistamiseksi, että varojen jäljittämisen ja tunnistamisen, jäädyttämisen, menetetyksi tuomitsemisen ja hallinnoinnin osalta on olemassa yhteisymmärrys ja vähimmäisvaatimukset, tässä direktiivissä olisi vahvistettava kyseisiä toimenpiteitä koskevat vähimmäissäännöt sekä niihin liittyvät suojatoimet. Vähimmäissääntöjen hyväksyminen ei estä jäsenvaltioita myöntämästä laajempia valtuuksia varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille tai varallisuudenhoitotoimistoille tai säätämästä kattavammista jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevista säännöistä taikka vahvistamasta kansallisessa lainsäädännössä lisäsuojatoimia edellyttäen, että tällaiset kansalliset toimenpiteet ja säännökset eivät vaaranna tämän direktiivin tavoitetta.

²⁴ Neuvoston asetukset (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

- (61) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen helpottamista rikosoikeudellisissa menettelyissä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.
- (62) Koska tässä direktiivissä säädetään kattavista säännöistä, jotka olisivat päällekkäisiä jo voimassa olevien säädösten kanssa, sen olisi korvattava neuvoston yhteinen toiminta 98/699/YOS²⁵, neuvoston puitepätös 2001/500/YOS²⁶, puitepätös 2005/212/YOS, päätös 2007/845/YOS ja direktiivi 2014/42/EU niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.
- (63) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

²⁵ Yhteinen toiminta 98/699/YOS 3 päivältä joulukuuta 1998, jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä, takavarikosta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 333, 9.12.1998, s. 1).

²⁶ Neuvoston puitepätös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

- (64) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (65) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725²⁷ 42 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausunnon 19 päivänä heinäkuuta 2022²⁸,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

²⁸ EUVL C 425, 8.11.2022, s. 2.

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat omaisuuden jäljittämistä ja tunnistamista, jäädyttämistä, menetetyksi tuomitsemista ja hallinnointia rikosoikeudellisissa menettelyissä.

Tämän direktiivin soveltaminen ei rajoita jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien toimenpiteiden soveltamista siviili- tai hallinto-oikeudellisten menettelyjen yhteydessä.

2 artikla
Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan rikoksiin, joita tarkoitetaan seuraavissa:

- a) puitepäätos 2008/841/YOS;
- b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541²⁹;
- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU³⁰;
- d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU³¹;
- e) neuvoston puitepäätos 2004/757/YOS³²;

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätoksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätoksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätoksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

³² Neuvoston puitepäätos 2004/757/YOS, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8).

- f) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla tehdyssä sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskeva yleissopimus³³ ja neuvoston puitepäätos 2003/568/YOS³⁴;
- g) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1673³⁵;
- h) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/713³⁶;
- i) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU³⁷;
- j) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU³⁸;

³³ EUVL C 195, 25.6.1997, s. 1.

³⁴ Neuvoston puitepäätos 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1673, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 22).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/713, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäätoksen 2001/413/YOS korvaamisesta (EUVL L 123, 10.5.2019, s. 18).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätoksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1).

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäätoksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

- k) Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskeva pöytäkirja³⁹;
- l) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371⁴⁰;
- m) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY⁴¹ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY⁴²;
- n) puitepäättös 2002/946/YOS ja neuvoston direktiivi 2002/90/EY;
- o) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/57/EU⁴³;
- p) direktiivi (EU) 2024/...⁺.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan puitepäättöksen 2008/841/YOS 1 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuihin rikoksiin, jotka on tehty osana rikollisjärjestön toimintaa.

³⁹ EUVL L 89, 25.3.2014, s. 10.

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28).

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja pilaamisrikoksista määrättävistä seuraamuksista, myös rikosoikeudellisista seuraamuksista (EYVL L 255, 30.9.2005, s. 11).

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/57/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 179).

⁺ EUVL: lisätään asiakirjassa PE-CONS 95/23 (2022/0398 (COD)) olevan direktiivin numero.

3. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin säädöksissä säädettyihin rikoksiin, jos tällaisissa säädöksissä säädetään, että tätä direktiiviä sovelletaan kyseisiin rikoksiin.
4. Rikoksentekovälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden jäljittämistä ja tunnistamista koskevia II luvun säännöksiä sovelletaan kaikkiin kansallisessa lainsäädännössä määriteltyihin rikoksiin, joista voi seurata vähintään yhden vuoden pituinen vankeusrangaistus tai muu vapaudenrajoituksen käsittävä seuraamus.

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'rikoshyödyllä' rikoksen välittömästi tai välillisesti tuottamaa taloudellista etua, joka muodostuu mistä tahansa omaisuudesta ja johon kuuluvat minkä tahansa rikoksen välittömästi tuottaman hyödyn myöhempi uudelleensijoittaminen tai muuntaminen ja mitkä tahansa taloudellista arvoa omaavat edut;
- 2) 'omaisuudella' kaikkea aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta, mukaan lukien kryptovarat, sekä missä tahansa muodossa olevia oikeudellisia asiakirjoja ja välineitä, joilla todistetaan omistusoikeus tai muu oikeus tällaiseen omaisuuteen;
- 3) 'rikoksentekovälineillä' omaisuutta, jota on osaksi tai kokonaan käytetty tai aiotaan käyttää rikoksen tekemiseen millä tahansa tavalla;
- 4) 'jäljittämisellä ja tunnistamisella' mitä tahansa toimivaltaisten viranomaisten suorittamaa tutkintaa, jossa määritetään rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai rikollisesta toiminnasta mahdollisesti peräisin oleva omaisuus;
- 5) 'jäädyttämisellä' omaisuuden luovuttamisen, tuhoamisen, muuntamisen, hallinnan siirron tai siirtämisen väliaikaista kieltoa tai omaisuuden väliaikaista haltuunottoa tai määräysvaltaan ottamista;

- 6) 'menetetyksi tuomitsemisella' tuomioistuimen määräämää rikokseen liittyvän omaisuuden lopullista menetystä;
- 7) 'rikollisjärjestöllä' puitepäätöksen 2008/841/YOS 1 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä rikollisjärjestöä;
- 8) 'uhrilla' direktiivin 2012/29/EU 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyä uhria tai kansallisessa lainsäädännössä määriteltyä oikeushenkilöä, jolle on aiheutunut vahinkoa tai taloudellinen menetys tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien rikosten välittömänä seurauksena;
- 9) 'tosiasiallisella omistajalla ja edunsaajalla' direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 6 alakohdassa määriteltyä tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa;
- 10) 'asianomaisella henkilöllä'
 - a) luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle on annettu jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;
 - b) luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka omistaa omaisuutta, joka on jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen kohteena;
 - c) kolmatta osapuolta, jonka omaisuuteen, joka on jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen kohteena, liittyviä oikeuksia kyseinen päätös suoraan rajoittaa; tai
 - d) luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka omaisuus on päätöksen tekemistä edeltävän myynnin kohteena tämän direktiivin 21 artiklan nojalla.

II luku

Jäljittäminen ja tunnistaminen

4 artikla

Varojen jäljittämistä koskevat tutkimukset

1. Rajat ylittävän yhteistyön helpottamiseksi jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, jotta voidaan nopeasti jäljittää ja tunnistaa rikoksentekovälineet ja rikoshyödyt tai omaisuus, josta on annettu tai saatetaan antaa jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös rikosoikeudellisen menettelyn aikana.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu omaisuus sisältää myös omaisuuden, josta on annettu tai saatetaan antaa direktiivin (EU) 2024/...⁺ 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös.
3. Jos tutkinta aloitetaan rikoksesta, joka on omiaan tuottamaan merkittävää taloudellista hyötyä, toimivaltaisten viranomaisten on välittömästi suoritettava 1 kohdan mukaiset varojen jäljittämistä koskevat tutkimukset. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa tällaisten varojen jäljittämistä koskevien tutkimusten soveltamisalan rikoksiin, jotka on todennäköisesti tehty osana rikollisjärjestön toimintaa.

⁺ EUVL: lisätään asiakirjassa PE-CONS 95/23 (2022/0398 (COD)) olevan direktiivin numero.

5 artikla

Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot

1. Kunkin jäsenvaltion on perustettava vähintään yksi varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto helpottamaan rajat ylittävää yhteistyötä varojen jäljittämistä koskevissa tutkimuksissa.
2. Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen tehtävät ovat seuraavat:
 - a) jäljittää ja tunnistaa rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus, kun se on tarpeen 4 artiklan mukaisista varojen jäljittämistä koskevista tutkimuksista vastaavien muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tai Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) tukemiseksi;
 - b) jäljittää ja tunnistaa rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus, josta on annettu tai saatetaan antaa toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antama jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;
 - c) tehdä yhteistyötä ja vaihtaa tietoja varallisuuden takaisin hankinnasta muissa jäsenvaltioissa vastaavien toimistojen ja EPPOn kanssa rikoksentekovälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden, josta on annettu tai saatetaan antaa jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, jäljittämisessä ja tunnistamisessa.
3. Edellä olevan 2 kohdan b alakohdan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on oikeus pyytää kansallisen lainsäädännön mukaisesti asiaankuuluvia toimivaltaisia viranomaisia tekemään niiden kanssa tarvittaessa yhteistyötä rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn tai omaisuuden jäljittämiseksi ja tunnistamiseksi.

4. Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille on annettava valtuudet jäljittää ja tunnistaa sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen omaisuus, joihin sovelletaan unionin rajoittavia toimenpiteitä, jos se on tarpeen tämän direktiivin 2 artiklan 1 kohdan p alakohdassa tarkoitettujen rikosten paljastamiseksi, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, joka perustuu viitteisiin ja perusteltuun syyhyn uskoa, että on syyllistytty direktiivin (EU) 2024/...⁺ 3 artiklan mukaiseen rikokseen. Tällaiset valtuudet eivät rajoita kansallisen prosessioikeuden mukaisesti vahvistettujen asiaa koskevien menettelyllisten vaatimusten ja suojatoimien soveltamista, mukaan lukien rikosoikeudellisen menettelyn aloittamista koskevat säännöt tai tarvittaessa vaatimus tuomioistuimen myöntämästä luvasta.

6 artikla

Tietojen saatavuus

1. Edellä olevassa 5 artiklassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on pääsy tässä artiklassa tarkoitettuihin tietoihin siinä määrin kuin tällaiset tiedot ovat tarpeenrikoksentekevälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden jäljittämiseksi ja tunnistamiseksi .
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on välitön ja suora pääsy seuraaviin tietoihin edellyttäen, että tällaiset tiedot on tallennettu keskitettyihin tai toisiinsa yhdistettyihin viranomaisten ylläpitämiin tietokantoihin tai rekistereihin:
 - a) kansalliset kiinteistörekisterit tai sähköiset tietojenhakujärjestelmät sekä maarekisterit ja katasterit;

⁺ EUVL: lisätään asiakirjassa PE-CONS 95/23 (2022/0398 (COD)) olevan direktiivin numero.

- b) luonnollisia henkilöitä koskevat kansalliset kansalaisuus- ja väestörekisterit;
- c) kansalliset ajoneuvo-, ilma-alus- ja vesikulkuneuvorekisterit;
- d) liike-elämän rekisterit, mukaan lukien kauppa- ja yritysrekisterit ;
- e) direktiivin (EU) 2015/849 mukaiset tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat kansalliset rekisterit ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien rekisterien kyseisen direktiivin mukaisen yhteenliittämisen kautta saatavilla olevat tiedot;
- f) direktiivin (EU) 2019/1153 mukaiset keskitetyt pankkitilirekisterit.

3. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on nopea pääsy, joko välittömästi ja suoraan tai pyynnöstä, seuraaviin tietoihin:

- a) verotiedot, myös veroviranomaisten hallussa olevat tiedot;
- b) kansalliset sosiaaliturvatiedot;
- c) asiaankuuluvat tiedot, jotka ovat rikosten ehkäisemisen, paljastamisen, tutkinnan tai syytteenpanon osalta toimivaltaisten viranomaisten hallussa;
- d) kiinnityksiä ja lainoja koskevat tiedot;
- e) kansallisiin valuuttatietokantoihin ja valuutanvaihtotietokantoihin sisältyvät tiedot;
- f) arvopapereita koskevat tiedot;

- g) tullaustiedot, myös käteisen rahan fyysistä liikkumista rajan yli koskevat tiedot;
- h) yritysten vuositilinpäätöksiä koskevat tiedot;
- i) tilisiirtoja ja tilisaldoja koskevat tiedot;
- j) tiedot Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1113⁴⁴ 3 artiklassa määritellyistä kryptovaratileistä ja kryptovarojen siirroista;
- k) unionin oikeuden mukaisesti viisumitietojärjestelmään (VIS), Schengenin tietojärjestelmään (SIS II), rajanylitystietojärjestelmään (EES), Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmään (ETIAS) ja kolmansien maiden kansalaisia koskevaan eurooppalaiseen rikosrekisteritietojärjestelmään (ECRIS-TCN-järjestelmä) tallennetut tiedot.

4. Jos 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei ole tallennettu keskitettyihin tai toisiinsa yhdistettyihin viranomaisten ylläpitämiin tietokantoihin tai rekistereihin, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot voivat saada kyseiset tiedot asianomaisilta laitoksilta nopeasti muilla keinoilla yksinkertaisella ja standardoidulla tavalla.

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1113, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, varainsiirtojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta (EUVL L 150, 9.6.2023, s. 1).

5. Jäsenvaltiot voivat päättää, että pääsy 3 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin edellyttää perusteltua pyyntöä ja että tällainen pyyntö voidaan evätä, jos pyydettyjen tietojen luovuttaminen
- a) vaarantaisi meneillään olevan tutkimuksen onnistumisen;
 - b) olisi selkeästi suhteetonta luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeutettujen etujen kannalta siltä osin, mihin tarkoitukseen tietoihin pääsyä on pyydetty; tai
 - c) sisältäisi toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan toimittamia tietoja, ja hyväksyntää niiden toimittamiseksi edelleen ei voida saada.
6. Pääsy tässä artiklassa tarkoitettuihin tietoihin ei rajoita kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyllisten suojatoimien soveltamista, mukaan lukien tarvittaessa vaatimus tuomioistuimen myöntämästä luvasta.

7 artikla

Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen tiedonsaantia koskevat edellytykset

1. Edellä olevassa 6 artiklassa tarkoitettuihin tietoihin on oltava pääsy tapauskohtaisesti ainoastaan, kun se on tarpeen ja oikeassa suhteessa 5 artiklan mukaisten tehtävien hoitamiseksi, ja ainoastaan työntekijöillä, jotka on erityisesti nimetty ja valtuutettu saamaan tällaisia tietoja.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen henkilöstö noudattaa sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisia luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta koskevia sääntöjä sekä unionin tietosuojasäännöstä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen henkilöstöllä on tarvittavat erityistaidot ja kyvyt hoitaa tehtävänsä tehokkaasti.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen pääsyä 6 artiklassa tarkoitettuihin tietoihin ja niitä koskevien hakujen tekemistä tuetaan asianmukaisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, joilla varmistetaan näiden tietojen käsittelyyn liittyvään riskiin nähden asianmukainen turvallisuustaso.

8 artikla

Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen tietoihin pääsyyn ja niitä koskevien hakujen valvonta

Jäsenvaltioiden on säädettävä, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen tämän direktiivin mukaisista tiedonsaanti- ja hakutoimista säilytetään lokitiedot direktiivin (EU) 2016/680 25 artiklan mukaisesti.

9 artikla
Tiedonvaihto

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot antavat toisen jäsenvaltion varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavan toimiston pyynnöstä kaikki tiedot, jotka ovat kyseisten varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen saatavilla ja jotka ovat tarpeen kyseisiä tietoja pyytävän varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavan toimiston, jäljempänä 'pyynnön esittänyt varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto', 5 artiklan mukaisten tehtävien suorittamiseksi. On oltava mahdollista toimittaa ainoastaan asetuksen (EU) 2016/794 liitteessä II olevan B jakson 2 kohdassa luetellut henkilötietoryhmät, lukuun ottamatta kyseisen liitteen B jakson 2 kohdan c alakohdan v alakohdassa lueteltuja rikoslaboratorion käyttöön tarkoitettuja tunnistetietoja.

Toimitettavat henkilötiedot on määritettävä tapauskohtaisesti ja direktiivin (EU) 2016/680 mukaisesti ottaen huomioon se, mikä on tarpeen 5 artiklan mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

2. Tehdessään 1 kohdan mukaista pyyntöä pyynnön esittäneen varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavan toimiston on täsmennettävä mahdollisimman tarkasti seuraavat seikat:
 - a) pyynnön kohde;
 - b) pyynnön syyt, mukaan lukien pyydettyjen tietojen merkitys asiaankuuluvan omaisuuden jäljittämisen ja tunnistamisen kannalta;
 - c) menettelyn luonne;

- d) sen rikoksen tyyppi, johon pyyntö liittyy;
- e) menettelyn ja jäsenvaltion, jossa pyynnön vastaanottava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto sijaitsee, välinen yhteys;
- f) tiedot kohteena olevasta tai etsitystä omaisuudesta, kuten pankkitileistä, kiinteistöistä, ajoneuvoista, aluksista, ilma-aluksista, yrityksistä ja muista arvokkaista tavaroista;
- g) jos se on tarpeen niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tunnistamista varten, joiden oletetaan olevan osallisina, mahdolliset tunnistusasiakirjat, jos ne ovat saatavilla, tiedot, kuten nimi, kansalaisuus, asuinpaikka, kansalliset henkilötunnukset tai sosiaaliturvatunnukset, osoitteet, syntymäaika ja -paikka, rekisteröintipäivä, sijoittautumismaa, osakkaat, päätoimipaikka ja tytäryhtiöt tapauksen mukaan;
- h) tarvittaessa syyt pyynnön kiireellisyydelle.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että niiden varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot toimittavat tietoja toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalle toimistolle ilman tätä koskevaa pyyntöä, jos kyseisillä toimistoilla on tiedossaan rikosentekovälineitä, rikoshyötyä tai omaisuutta koskevia tietoja, joita ne pitävät tarpeellisina kyseisen toisen jäsenvaltion varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen 5 artiklan mukaisten tehtävien suorittamisen kannalta. Tällaisia tietoja toimittaessaan varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen on esitettävä perustelut, joiden nojalla toimitetut tiedot katsotaan tarpeellisiksi.

4. Jollei 1 tai 3 kohdan nojalla tietoja toimittava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto muuta ilmoita, toimitetut tiedot voidaan esittää todisteina kansalliselle tuomioistuimelle tai jäsenvaltion, jossa kyseiset tiedot vastaanottava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto sijaitsee, toimivaltaiselle viranomaiselle kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, mukaan lukien perusoikeuskirjan mukaiset todisteiden hyväksyttävyyttä rikosasioissa koskevat menettelymääräykset, sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa määrättyjen jäsenvaltioiden velvoitteiden mukaisesti.
5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on suora pääsy suojatun tiedonvaihdon verkkosovellukseen (SIENA) ja että ne käyttävät varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille varattuja SIENAn kenttiä, jotka vastaavat 2 kohdan nojalla tarvittavia tietoja, tai että ne käyttävät tarvittaessa poikkeuksellisesti muita suojattuja kanavia tämän artiklan mukaiseen tietojenvaihtoon.
6. Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot voivat kieltäytyä toimittamasta tietoja pyynnön esittäneelle varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalle toimistolle, jos tosiseikkojen perusteella on aiheellista olettaa, että tietojen toimittaminen
 - a) vahingoittaisi sen jäsenvaltion olennaisia kansallisia turvallisuusetuja, jossa pyynnön vastaanottava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto sijaitsee;
 - b) vaarantaisi meneillään olevan tutkinnan tai rikostiedusteluoperaation tai aiheuttaisi välittömän uhan henkilön hengelle tai fyysiselle koskemattomuudelle; tai
 - c) olisi selvästi epäsuhteessa tai merkityksetöntä niihin tarkoituksiin nähden, joihin niitä on pyydetty.

7. Jos varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto kieltäytyy toimittamasta 6 kohdan nojalla tietoja pyynnön esittäneelle varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalle toimistolle, sen jäsenvaltion, jossa pyynnön vastaanottava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto sijaitsee, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kieltäytyminen perustellaan ja että pyynnön esittänyttä varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavaa toimistoa kuullaan etukäteen. Kieltäytymiset vaikuttavat ainoastaan siihen osaan pyydetyistä tiedoista, johon 6 kohdassa esitetyt syyt liittyvät, eivätkä ne vaikuta velvollisuuteen toimittaa kyseisten tietojen muita osia tapauksen mukaan tämän direktiivin mukaisesti.

10 artikla

Tietojen toimittamisen määräajat

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot vastaavat 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti esitettyihin tietopyyntöihin mahdollisimman pian ja joka tapauksessa seuraavien määräaikojen kuluessa:
- a) seitsemän kalenteripäivää, kun kyseessä ovat kaikki muut kuin kiireelliset pyynnöt;
 - b) kahdeksan tuntia, kun kyseessä ovat kiireelliset pyynnöt, jotka koskevat 6 artiklassa tarkoitettuja, tietokantoihin ja rekistereihin tallennettuja tietoja, joihin kyseisillä varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla on suora pääsy;
 - c) kolme kalenteripäivää, kun kyseessä ovat kiireelliset pyynnöt, jotka koskevat tietoja, joihin kyseisillä varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla ei ole suoraa pääsyä.

2. Jos 1 kohdan b alakohdan nojalla pyydytyt tiedot eivät ole suoraan saatavilla tai jos 1 kohdan a alakohdan nojalla esitetystä pyynnöstä aiheutuu kohtuuton rasite pyynnön vastaanottaneelle varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalle toimistolle, kyseinen varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto voi viivyttää tietojen toimittamista. Tällaisessa tapauksessa pyynnön vastaanottaneen varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavan toimiston on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalle toimistolle kyseisestä viivytyksestä ja toimitettava pyydytyt tiedot mahdollisimman pian ja seitsemän päivän kuluessa 1 kohdan a alakohdan mukaisesti vahvistetusta alkuperäisestä määräajasta tai kolmen päivän kuluessa 1 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti vahvistetusta alkuperäisestä määräajasta.
3. Edellä 1 kohdassa asetetut määräajat alkavat kulua heti, kun tietopyyntö vastaanotetaan.

III luku

Jäädyyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen

11 artikla

Jäädyyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta omaisuus voidaan jäädyyttää, mikä on tarpeen kyseisen omaisuuden 12–16 artiklan mukaisen mahdollisen menetetyksi tuomitsemisen varmistamiseksi. Jäädyyttämistoimenpiteiden on koostuttava jäädyyttämispäätöksistä ja välittömistä toimista.
2. Välittömiä toimia on toteutettava, jos se on tarpeen omaisuuden säilyttämiseksi, kunnes jäädyyttämispäätös on annettu. Jos välittömiä toimia ei toteuteta jäädyyttämispäätöksen muodossa, jäsenvaltioiden on rajoitettava kyseisten välittömien toimien voimassaoloaikaa.
3. Muiden toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia rajoittamatta jäsenvaltioiden on annettava varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille mahdollisuus toteuttaa 2 kohdan mukaisia välittömiä toimia, jos on olemassa välitön riski kyseisten toimistojen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisia tehtäviään hoitaessaan jäljittämän ja tunnistaman omaisuuden katoamisesta. Tällaisten välittömien toimien voimassaoloaika saa olla enintään seitsemän työpäivää.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ainoastaan toimivaltainen viranomainen toteuttaa jäädyyttämistoimenpiteet ja että tällaisten toimien perustelut esitetään vastaavassa päätöksessä tai kirjataan asiakirja-aineistoon, mikäli jäädyyttämistoimenpidettä ei määrätä kirjallisesti.

5. Jäädättämispäätös pidetään voimassa vain niin kauan kuin on tarpeen kyseisen omaisuuden säilyttämiseksi mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten. Jäädytetty omaisuus, jota ei myöhemmin tuomita menetetyksi, on vapautettava ilman aiheutonta viivytystä. Edellytykset tai menettelysäännöt, joiden nojalla kyseinen omaisuus vapautetaan, määritetään kansallisessa lainsäädännössä.

12 artikla

Menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikoksentekovälineet ja rikoksen tuottama rikoshyöty voidaan tuomita joko kokonaan tai osittain menetetyksi lainvoimaisen tuomion perusteella, joka voidaan antaa myös menettelyssä, jossa asia tutkitaan ja ratkaistaan vastaajan poissaolosta huolimatta.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman rikoshyödyn arvoa vastaava omaisuus voidaan tuomita menetetyksi lainvoimaisen tuomion perusteella, joka voidaan antaa myös menettelyssä, jossa asia tutkitaan ja ratkaistaan vastaajan poissaolosta huolimatta. Tällainen menetetyksi tuomitseminen voi olla toissijaista 1 kohdan menetetyksi tuomitsemiseen nähden tai vaihtoehto sille.

13 artikla

Kolmansille osapuolille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta epäillyn tai syytetyn suoraan tai välillisesti kolmannelle osapuolelle siirtämä tai kolmannen osapuolen suoraan tai välillisesti epäillyltä tai syytetyltä hankkima rikoshyöty tai muu omaisuus, jonka arvo vastaa rikoshyödyn arvoa, voidaan tuomita menetetyksi.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun rikoshyödyn tai muun omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen on oltava mahdollista, jos kansallinen tuomioistuin on todennut tapaukseen liittyvien konkreettisten tosiseikkojen ja olosuhteiden perusteella, että asiaankuuluvat kolmannet osapuolet ovat tienneet tai niiden olisi pitänyt tietää, että siirron tai hankinnan tarkoituksena on menetetyksi tuomitsemisen välttäminen. Tällaisiin tosiseikkoihin ja olosuhteisiin kuuluvat seuraavat:

- a) siirto tai hankinta tehtiin veloitukselta tai hinnasta, joka on selkeästi epäsuhtainen omaisuuden markkina-arvoon verrattuna; tai
 - b) omaisuus siirrettiin lähipiirille, ja se on pysynyt epäillyn tai syytetyn tosiasiallisessa määräysvallassa.
2. Edellä olevalla 1 kohdalla ei rajoiteta vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeuksia.

14 artikla

Laajennettu menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikoksesta tuomitulle kuuluva omaisuus voidaan tuomita joko kokonaan tai osittain menetetyksi, jos tehdystä rikoksesta voi olla taloudellista hyötyä suoraan tai välillisesti ja jos kansallinen tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että kyseinen omaisuus on peräisin rikollisesta toiminnasta.
2. Määritettäessä, onko kyseessä oleva omaisuus peräisin rikollisesta toiminnasta, on otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät seikat, mukaan lukien erityiset tosiseikat ja saatavilla olevat todisteet, kuten se, että omaisuuden arvo on epäsuhtainen tuomitun henkilön laillisiin tuloihin nähden.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa 'rikoksen' käsite kattaa ainakin 2 artiklan 1–3 kohdassa luetellut rikokset, jos tällaisista rikoksista voi seurata enimmillään vähintään neljän vuoden vankeusrangaistus.

15 artikla

Tuomioon perustumaton menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta tämän artiklan 2 kohdassa säädetyn edellytyksin voidaan tuomita menetetyksi rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai 12 artiklassa tarkoitettu omaisuus taikka 13 artiklassa tarkoitetuille kolmansille osapuolille siirretty rikoshyöty tai omaisuus, jos on aloitettu rikosoikeudellinen menettely, mutta menettelyä ei ole voitu jatkaa yhden tai useamman seuraavan seikan vuoksi:
 - a) epäillyn tai syytetyn sairaus;
 - b) epäillyn tai syytetyn pakeneminen;
 - c) epäillyn tai syytetyn kuolema;
 - d) asiaankuuluvalla rikoksella kansallisessa lainsäädännössä säädetty vanhentumisaika on alle 15 vuotta, ja se on päättynyt rikosoikeudellisen menettelyn alettua.
2. Menetetyksi tuomitseminen ilman edeltävää tuomiota tämän artiklan nojalla on rajoitettava tapauksiin, joissa 1 kohdassa säädettyjen olosuhteiden puuttuessa asiaankuuluva rikosoikeudellinen menettely olisi voinut johtaa rikostuomioon, ainakin sellaisten rikosten osalta, jotka ovat omiaan tuottamaan huomattavaa taloudellista hyötyä suoraan tai välillisesti, ja kun tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että menetetyksi tuomittavat rikoksentekovälineet, rikoshyöty tai omaisuus ovat peräisin kyseisestä rikoksesta tai liittyvät siihen suoraan tai välillisesti.

16 artikla

Rikolliseen toimintaan liittyvän selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitseminen

1. Jos 12–15 artiklan mukaisia menetetyksi tuomitsemista koskevia toimenpiteitä ei voida kansallisen lainsäädännön mukaisesti soveltaa, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikostutkinnan yhteydessä tunnistettu omaisuus voidaan tuomita menetetyksi, edellyttäen, että kansallinen tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että tunnistettu omaisuus on peräisin rikollisjärjestön puitteissa toteutetusta rikollisesta toiminnasta ja että kyseinen toiminta on omiaan tuottamaan huomattavaa suoraa tai välillistä taloudellista hyötyä.
2. Määritettäessä, olisiko 1 kohdassa tarkoitettu omaisuus tuomittava menetetyksi, on otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät seikat, mukaan lukien saatavilla olevat todisteet ja erityiset tosiseikat, joihin voivat kuulua seuraavat:
 - a) omaisuuden arvo on huomattavan epäsuhtainen asianomaisen henkilön laillisiin tuloihin nähden;
 - b) omaisuudella ei ole uskottavaa laillista alkuperää;
 - c) asianomainen henkilö on kytköksissä rikollisjärjestöön liittyviin henkilöihin.
3. Edellä olevalla 1 kohdalla ei rajoiteta vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeuksia.

4. Tätä artiklaa sovellettaessa 'rikoksen' käsite kattaa 2 artiklan 1–3 kohdassa tarkoitetut rikokset, jos tällaisista rikoksista voi seurata enimmillään vähintään neljän vuoden vankeusrangaistus.
5. Jäsenvaltiot voivat säätää, että selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitsemista jatketaan tämän artiklan mukaisesti vain, jos menetetyksi tuomittava omaisuus on aiemmin jäädytetty rikollisjärjestön puitteissa toteutettua rikollista toimintaa koskevan tutkinnan yhteydessä.

17 artikla

Tehokas menetetyksi tuomitseminen ja täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta jäädytettävä ja menetetyksi tuomittava omaisuus voidaan jäljittää ja tunnistaa myös lainvoimaisen rikostuomion tai 15 ja 16 artiklan mukaisten menetetyksi tuomitsemista koskevien menettelyjen jälkeen.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää jäljittamis- ja tunnistamisvälineitä, jotka ovat yhtä tehokkaita kuin välineet, jotka ovat käytettävissä tämän direktiivin II luvun mukaista varojen jäljittämistä ja jäädyttämistä varten.
3. Jäsenvaltiot voivat tehdä muiden jäsenvaltioiden kanssa kustannustenjakosopimuksia, jotka koskevat jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten täytäntöönpanoa.

18 artikla

Uhreille maksettavat korvaukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen, että jos uhreilla on rikoksen johdosta vaateita sellaista henkilöä kohtaan, johon kohdistuu tämän direktiivin mukainen menetetyksi tuomitsemista koskeva toimenpide, tällaiset vaateet otetaan huomioon asiaankuuluvissa varojen jäljittämistä, jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevissa menettelyissä.
2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että 4 artiklan mukaisista varojen jäljittämistä koskevista tutkimuksista vastaavat toimivaltaiset viranomaiset voivat pyynnöstä toimittaa viranomaisille, joiden vastuulla on päättää palautus- ja korvausvaateista tai panna täytäntöön tällaiset päätökset, kaikki tunnistettuja varoja koskevat tiedot, jotka saattavat olla merkityksellisiä tällaisten vaateiden kannalta. Jäsenvaltiot voivat myös huolehtia siitä, että 4 artiklan mukaisista varojen jäljittämistä koskevista tutkimuksista vastaavat toimivaltaiset viranomaiset voivat toimittaa tällaiset tiedot ilman asiaa koskevan pyynnön tekemistä.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot voivat jäljittää ja tunnistaa rikoksentekovälineitä ja rikoshyötyä tai omaisuutta, josta on annettu tai saatetaan antaa uhrille suoritettavaa korvausta tai omaisuuden palauttamista koskeva päätös, ainakin jos varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot toimivat 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti rajat ylittävissä tapauksissa ja jos päätöksen antaa rikosasioissa toimivaltainen toisen jäsenvaltion tuomioistuin rikosoikeudellisessa menettelyssä.

4. Jos uhrilla on oikeus saada takaisin omaisuus, johon kohdistuu tai saattaa kohdistua tämän direktiivin mukainen menetetyksi tuomitsemista koskeva toimenpide, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet asianomaisen omaisuuden palauttamiseksi uhrille direktiivin 2012/29/EU 15 artiklassa vahvistetuin edellytyksin.
5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin mukaisten menetetyksi tuomitsemista koskevien toimenpiteiden täytäntöönpano ei rajoita uhrien oikeuksia saada korvausta. Jäsenvaltiot voivat päättää rajoittaa tällaiset toimenpiteet tilanteisiin, joissa rikoksentekijän lailliset varat eivät riitä kattamaan korvauksen määrää kokonaisuudessaan.

19 artikla

Menetetyksi tuomitun omaisuuden myöhempi käyttö

1. Jäsenvaltioita kannustetaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotka mahdollistavat menetetyksi tuomitun omaisuuden käyttämisen tarvittaessa yleisen edun mukaisiin tai sosiaalisiin tarkoituksiin.
2. Jäsenvaltiot voivat käyttää direktiivissä (EU) 2024/...⁺ tarkoitettuihin rikoksiin liittyviä menetetyksi tuomittuja rikoksentekovälineitä, rikoshyötyä tai omaisuutta sellaisia kolmansia maita tukevien mekanismien edistämiseen, joihin vaikuttavien tilanteiden johdosta on hyväksytty unionin rajoittavia toimenpiteitä, erityisesti hyökkäyssodan tapauksissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta sovellettavan kansainvälisen oikeuden soveltamista. Komissio voi antaa ohjeita tällaisia suorituksia koskevista järjestelyistä.

⁺ EUVL: lisätään asiakirjassa PE-CONS 95/23 (2022/0398 (COD)) olevan direktiivin numero.

IV luku

Hallinnointi

20 artikla

Varojen hallinnointi ja suunnittelu

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan sellaisten yhteisöjen tehokas hallinnointi, jotka on säilytettävä toiminnan jatkuvuuden vuoksi, kuten yritykset.
2. Jäsenvaltioita kannustetaan toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä sen estämiseksi, että omaisuus joutuisi menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen kautta sellaisten henkilöiden haltuun, jotka on tuomittu samassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa kyseinen omaisuus on jäädytetty.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden tehokas hallinnointi sen menetetyksi tuomitsemista koskevan lopullisen päätöksen johdosta tapahtuvaan luovutukseen saakka.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun se on perusteltua omaisuuden luonteen vuoksi, toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat jäädytetyn omaisuuden hallinnoinnista, arvioivat menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen kohteeksi mahdollisesti joutuvaa omaisuutta koskevat erityiset olosuhteet, jotta minimoidaan sen arvioidut hallinnointikustannukset ja jotta voidaan säilyttää kyseisen omaisuuden arvo sen luovuttamiseen saakka. Tällainen arvio olisi tehtävä, kun jäädyttämispäätöstä valmistellaan, tai viimeistään ilman aiheetonta viivytystä sen täytäntöönpanon jälkeen.

5. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että jäädytetyn omaisuuden hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset veloitetaan ainakin osittain tosiasialliselta omistajalta ja edunsaajalta.

21 artikla

Päätöksen tekemistä edeltävät myynnit

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että omaisuus, johon kohdistuu jäädyttämispäätös, voidaan siirtää tai myydä ennen menetetyksi tuomitsemista koskevaa lopullista päätöstä yhdessä tai useammassa seuraavista olosuhteista :
 - a) jäädytettävä omaisuus on pilaantuvaa tai menettää arvoaan nopeasti;
 - b) omaisuuden varastointi- tai ylläpitokustannukset ovat suhteettomat sen markkina-arvoon nähden;
 - c) omaisuuden hoito edellyttää erityisolosuhteita ja asiantuntemusta, jota ei ole helposti saatavilla.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaisen henkilön edut otetaan huomioon päätöksen tekemistä edeltävää myyntiä koskevaa päätöstä annettaessa, mukaan lukien se, onko myytävä omaisuus helposti korvattavissa. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa asianomainen henkilö on paennut tai hänen olinpaikkansa ei ole tiedossa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaiselle henkilölle ilmoitetaan asiasta ja, kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta, annetaan tilaisuus tulla kuulluksi ennen myyntiä. Asianomaiselle henkilölle on annettava mahdollisuus pyytää omaisuuden myyntiä.

3. Päätöksen tekemistä edeltävistä myynneistä saatavat tulot on turvattava, kunnes tuomioistuimen päätös menetetyksi tuomitsemisesta on tehty.

22 artikla

Varallisuudenhoitotoimistot

1. Kunkin jäsenvaltion on perustettava tai nimettävä vähintään yksi toimivaltainen viranomainen, joka toimii varallisuudenhoitotoimistona jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnointia varten, kunnes kyseinen omaisuus luovutetaan menetetyksi tuomitsemista koskevan lopullisen päätöksen johdosta.
2. Varallisuudenhoitotoimistoilla on seuraavat tehtävät:
 - a) varmistaa jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden tehokas hallinnointi joko hallinnoimalla jäädytettyä ja menetetyksi tuomittua omaisuutta suoraan tai tarjoamalla tukea ja asiantuntemusta muille jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnoinnista vastaaville toimivaltaisille viranomaisille sekä suunnittelu 20 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - b) tehdä yhteistyötä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jotka vastaavat omaisuuden jäljittamisestä ja tunnistamisesta, jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta, tämän direktiivin mukaisesti;
 - c) tehdä yhteistyötä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jotka vastaavat jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnoinnista, rajat ylittävissä tapauksissa.

V luku

Suojatoimenpiteet

23 artikla

Velvoite ilmoittaa asianomaisille henkilöille

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 11 artiklassa tarkoitetut jäädyttämispäätökset, 12–16 artiklassa tarkoitetut menetetyksi tuomitsemista koskevat päätökset ja 21 artiklassa tarkoitetut myyntiä koskevat päätökset ilmoitetaan asianomaiselle henkilölle ilman aiheetonta viivytystä. Tällaisissa päätöksissä on esitettävä toimenpiteen syyt sekä asianomaisen henkilön oikeudet ja hänen käytettävissään 24 artiklan mukaisesti olevat oikeussuojakeinot. Jäsenvaltiot voivat säätää, että toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus lykätä jäädyttämispäätöksistä tiedottamista asianomaiselle henkilölle niin pitkään kuin on tarpeen rikostutkinnan vaarantumisen välttämiseksi.

24 artikla

Oikeussuojakeinot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöillä, joita 11 artiklan mukaiset jäädyttämispäätökset tai 12–16 artiklan mukaiset menetetyksi tuomitsemista koskevat päätökset koskevat, on oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin oikeuksiensa suojaamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaisille henkilöille, jotka ovat epäiltyjä tai syytettyjä tai henkilöille, joita 16 artiklan mukainen menetetyksi tuomitseminen koskee, taataan puolustautumisoikeus, mukaan lukien oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ja oikeus tulla kuulluksi oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista sekä tarvittaessa oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että muilla asianomaisilla henkilöillä on myös ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut oikeudet. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tällaisilla muilla asianomaisilla henkilöillä on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ja oikeus tulla kuulluksi oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista sekä muut mahdolliset menettelylliset oikeudet, jotka ovat tarpeen, jotta he voivat tosiasiallisesti käyttää oikeuttaan tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin. Oikeus tutustua asiakirja-aineistoon voidaan rajoittaa jäädyttämistoimenpiteeseen tai menetetyksi tuomitsemista koskevaan toimenpiteeseen, edellyttäen että asianomaisilla henkilöillä on oikeus tutustua asiakirjoihin, jotka ovat tarpeen, jotta he voivat käyttää oikeuttaan tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin.

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä niiden henkilöiden, joiden omaisuutta päätös koskee, mahdollisuudesta hakea 11 artiklan mukaiseen jäädyttämispäätökseen muutosta tuomioistuimessa kansallisessa oikeudessa säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Jos jäädyttämispäätöksen on antanut muu toimivaltainen viranomainen kuin oikeusviranomainen, kansallisessa lainsäädännössä voidaan säätää, että tällainen päätös on ensin toimitettava oikeusviranomaisen vahvistettavaksi tai uudelleentarkasteltavaksi, ennen kuin siihen voidaan hakea muutosta tuomioistuimessa.
4. Jos epäilty tai syytetty on paennut, jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet sen varmistamiseksi, että hänellä on tosiasiallinen mahdollisuus käyttää oikeuttaan hakea muutosta menetetyksi tuomitsemista koskevaan päätökseen, ja edellytettävä, että asianomainen henkilö kutsutaan menetetyksi tuomitsemista koskevaan menettelyyn tai että toteutetaan kohtuullisia toimenpiteitä, jotta tällainen menettely saatetaan kyseisen henkilön tietoon.

5. Jäsenvaltioiden on säädettävä niiden henkilöiden, joiden omaisuutta päätös koskee, tosiasiallisesta mahdollisuudesta riitauttaa tuomioistuimessa 12–16 artiklan mukainen menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, mukaan lukien tapauksen merkitykselliset olosuhteet ja saatavilla olevat todisteet, joihin päätökset perustuvat, kansallisessa oikeudessa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.
6. Jäsenvaltioiden on säädettävä asianomaisen henkilön tosiasiallisesta mahdollisuudesta riitauttaa 21 artiklan mukainen päätöksen tekemistä edeltävää myyntiä koskeva päätös ja myönnettävä asianomaiselle henkilölle kaikki menettelylliset oikeudet, jotka ovat tarpeen, jotta hän voi käyttää oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin. Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta siihen, että tuomioistuin voi keskeyttää tällaisen myyntiä koskevan päätöksen täytäntöönpanon, jos siitä muutoin seuraisi peruuttamatonta vahinkoa asianomaiselle henkilölle.
7. Kolmansilla osapuolilla on oikeus vaatia omistusoikeutta tai muita omaisuuteen liittyviä oikeuksia, myös 13 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.
8. Henkilöillä, joihin tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet vaikuttavat, on oltava oikeus käyttää avustajaa koko jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn ajan. Tästä oikeudesta on ilmoitettava henkilöille, joita asia koskee.

VI luku

Varojen takaisin Hankintaa koskeva strategiakehys

25 artikla

Varojen takaisin Hankintaa koskeva kansallinen strategia

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä viimeistään ... päivänä ... kuuta ... [kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun määräaika tämän direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt] varojen takaisin Hankintaa koskeva kansallinen strategia ja saatettava se ajan tasalle säännöllisin väliajoin ja vähintään kerran viidessä vuodessa.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun strategian on sisällettävä seuraavat:
 - a) tietoja kansallisen politiikan painopisteistä tällä alalla ja tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi;
 - b) toimivaltaisten viranomaisten asema ja vastuut, mukaan lukien niiden väliset koordinointi- ja yhteistyöjärjestelyt;
 - c) resurssit;
 - d) koulutus;
 - e) tarvittaessa toteutettavat toimenpiteet, jotka koskevat menetetyiksi tuomittujen varojen käyttöä yleisen edun mukaisiin tai sosiaalisiin tarkoituksiin;

- f) kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön alalla toteutettavat toimet;
 - g) järjestelyt, joiden avulla tuloksia voidaan arvioida säännöllisesti.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava strategiansa ja strategioiden päivitykset komissiolle kolmen kuukauden kuluessa niiden hyväksymisestä.

26 artikla

Resurssit

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin mukaisia tehtäviä hoitavilla varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla ja varallisuudenhoitotoimistoilla on asianmukaiset pätevyysvaatimukset täyttävä henkilöstö sekä asianmukaiset taloudelliset, tekniset ja teknologiset resurssit, joita ne tarvitsevat tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien tehtäviensä tehokasta hoitamista varten. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varojen tunnistamiseen, jäljittämiseen, takaisinhankintaan ja menetetyksi tuomitsemiseen osallistuvalla henkilöstöllä on pääsy erityiskoulutukseen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoon, sanotun kuitenkin rajoittamatta oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja eri tapoja, joilla oikeuslaitokset ovat järjestäytyneet unionissa.

27 artikla

Jäädetytyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden tehokas hallinnointi

1. Jäädetytyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnoimiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuudenhoitotoimistot ja tarvittaessa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot ja muut tämän direktiivin mukaisia tehtäviä hoitavat toimivaltaiset viranomaiset pystyvät hankkimaan nopeasti tiedot jäädetytystä ja menetetyksi tuomitusta omaisuudesta, jota on hallinnoitava tämän direktiivin nojalla. Tätä varten jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tehokkaita välineitä jäädetytyn tai menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnoimiseksi, kuten yksi keskusrekisteri tai muut rekisterit tämän direktiivin nojalla jäädetytystä ja menetetyksi tuomitusta omaisuudesta.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa jäsenvaltioiden on varmistettava, että on mahdollista saada tiedot seuraavista:
 - a) omaisuus, johon kohdistuu jäädettämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös ja jota hallinnoidaan 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kunnes omaisuus on luovutettu menetetyksi tuomitsemista koskevan lopullisen päätöksen johdosta, mukaan lukien tiedot, joiden avulla omaisuus voidaan tunnistaa;
 - b) omaisuuden arvioitu tai tarvittaessa todellinen arvo jäädettämisen, menetetyksi tuomitsemisen ja luovuttamisen ajankohtana;

- c) omaisuuden omistaja, mukaan lukien tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja, jos nämä tiedot ovat saatavilla;
 - d) omaisuutta koskevan menettelyn kansalliset viitetiedot .
3. Jos jäsenvaltiot ottavat 1 kohdan nojalla käyttöön jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden rekisterin, niiden on varmistettava, että viranomaiset, joilla on pääsy rekisteriin, voivat hakea ja saada tietoja sen viranomaisen nimestä, joka on syöttänyt tiedot rekisteriin, ja sen virkamiehen yksilöllisestä käyttäjätunnuksesta, joka on syöttänyt tiedot rekisteriin.
4. Jos jäsenvaltiot ottavat tämän artiklan 1 kohdan nojalla käyttöön jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden rekisterin, niiden on varmistettava, että tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja säilytetään vain niin kauan kuin se on tarpeen jäädytetyn, menetetyksi tuomitun tai hallinnoitavana olevan omaisuuden kirjaamiseksi ja sitä koskevan yleiskuvan ylläpitämiseksi, eikä pidempään kuin luovutuspäivään asti, tai 28 artiklassa tarkoitettujen vuositilastojen laatimiseksi.
5. Jos jäsenvaltiot ottavat 1 kohdan nojalla käyttöön jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden rekisterin, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki rekisteriin tallennetut henkilötiedot ovat saatavilla ja käytettävissä rikoksentekovälineiden, rikoshyödyn tai omaisuuden, josta on annettu tai saatetaan antaa menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös, jäädyttämiseen, menetetyksi tuomitsemiseen ja hallinnointiin sovellettavien tietosuojasääntöjen mukaisesti.

6. Jos jäsenvaltiot ottavat 1 kohdan nojalla käyttöön jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden rekisterin, jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden rekistereissä olevien tietojen turvallisuuden varmistamiseksi, ja niiden on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka vastaa rekistereiden hallinnoinnista ja huolehtii sovellettavissa tietosuojasäännöissä määritellyistä rekisterinpitäjän tehtävistä.

28 artikla

Tilastot

Jäsenvaltioiden on säännöllisesti kerättävä asiaa käsitteleviltä viranomaisilta kattavia tilastotietoja ja ylläpidettävä niitä, jotta voidaan tarkastella menetetyksi tuomitsemista koskevien jäsenvaltioiden järjestelmien vaikuttavuutta. Kerätyt tilastotiedot on lähetettävä komissiolle vuosittain viimeistään seuraavan vuoden 31 päivänä joulukuuta, ja niihin on sisällyttävä seuraavat:

- a) täytäntöön pantujen jäädyttämispäätösten lukumäärä;
- b) täytäntöön pantujen menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten lukumäärä;
- c) mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten jäädytetyn omaisuuden arvioitu arvo jäädyttämisen ajankohtana;
- d) takaisin perityn omaisuuden arvioitu arvo menetetyksi tuomitsemisen ajankohtana;
- e) sellaisten pyyntöjen lukumäärä, jotka koskevat jäädyttämispäätösten täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa;

- f) sellaisten pyyntöjen lukumäärä, jotka koskevat menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa;
- g) toisessa jäsenvaltiossa toteutetun täytäntöönpanon seurauksena takaisin perityn omaisuuden arvo tai arvioitu arvo;
- h) menetetyksi tuomitun omaisuuden arvo verrattuna sen arvoon jäädyttämisen ajankohtana, jos saatavilla keskustasolla;
- i) b ja d alakohtaan liittyvien lukujen ja arvojen erittely menetetyksi tuomitsemisen tyyppin mukaan, jos saatavilla keskustasolla;
- j) päätöksen tekemistä edeltävien myyntien lukumäärä, jos saatavilla keskustasolla;
- k) sosiaalisiin tarkoituksiin uudelleen käytettäväksi tarkoitettun omaisuuden arvo.

VII luku

Yhteistyö

29 artikla

Varojen takaisinhankintaa ja menetetyksi tuomitsemista käsittelevä yhteistyöverkosto

1. Komissio perustaa varojen takaisin hankintaa ja menetetyksi tuomitsemista käsittelevän yhteistyöverkoston, joka helpottaa varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja varallisuudenhoitotoimistojen välillä ja Europolin kanssa tämän direktiivin täytäntöönpanossa tehtävää yhteistyötä ja joka neuvoo komissiota ja mahdollistaa tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien parhaiden käytäntöjen vaihtamisen.
2. Komissio voi kutsua Eurojustin, EPPOn ja tarvittaessa rahanpesuntorjuntaviranomaisen edustajia osallistumaan 1 kohdassa tarkoitetun verkoston kokouksiin.

30 artikla

Yhteistyö unionin elinten ja virastojen kanssa

1. Jäsenvaltioiden varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen on oman toimivaltansa ja sovellettavan oikeudellisen kehyksen puitteissa tehtävä tiivistä yhteistyötä EPPOn kanssa rikoksentekovälineiden, rikoshyödyn tai sellaisen omaisuuden tunnistamisen helpottamiseksi, josta on annettu tai saatetaan antaa jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös sellaisia rikoksia koskevissa rikosoikeudellisissa menettelyissä, jotka kuuluvat EPPOn toimivaltaan.

2. Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja varallisuudenhoitotoimistojen on tehtävä yhteistyötä Europolin ja Eurojustin kanssa niiden toimivaltaan kuuluvien alojen mukaisesti rikoksentekevälineiden, rikoshyödyn tai sellaisen omaisuuden tunnistamisen helpottamiseksi, josta toimivaltainen viranomainen on antanut tai saattaa antaa jäädyttämistä tai menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen rikosoikeudellisessa menettelyssä, jotta helpotetaan jäädytettyjen ja menetetyksi tuomittujen varojen hallinnointia.

31 artikla

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot tekevät kansainvälisen oikeuskehyksen mukaisesti mahdollisimman laajaa yhteistyötä kolmansien maiden vastaavien viranomaisten kanssa ja sovellettavan tietosuojaa koskevan oikeuskehyksen puitteissa 5 artiklan mukaisten tehtävien suorittamiseksi .
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varallisuudenhoitotoimistot tekevät kansainvälisen oikeuskehyksen mukaisesti mahdollisimman laajaa yhteistyötä kolmansien maiden vastaavien elinten kanssa ja sovellettavan tietosuojaa koskevan oikeuskehyksen puitteissa 22 artiklan mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

VIII luku

Loppusäännökset

32 artikla

Nimetyt toimivaltaiset viranomaiset ja yhteyspisteet

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle yksi tai useampi viranomainen, joka on nimetty suorittamaan 5 ja 22 artiklan mukaiset tehtävät.
2. Jäsenvaltioiden on nimettävä enintään kaksi yhteyspistettä helpottamaan varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen välistä yhteistyötä rajat ylittävissä tapauksissa ja enintään kaksi yhteyspistettä helpottamaan varallisuudenhoitotoimistojen välistä yhteistyötä. Tällaisten yhteyspisteiden ei tarvitse itse olla vastuussa 5 tai 22 artiklan mukaisista tehtävistä.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 1 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen tai toimivaltaiset viranomaiset sekä tarvittaessa 2 kohdassa tarkoitetut yhteyspisteet viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [6 kuukauden kuluttua siitä, kun määräaika tämän direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt] .
4. Komissio perustaa ... päivään ...kuuta ... [6 kuukauden kuluttua siitä, kun määräaika tämän direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt] mennessä sähköisen rekisterin, jossa luetellaan kaikki toimivaltaiset viranomaiset ja kunkin toimivaltaisen viranomaisen nimetty yhteyspiste. Komission julkaisee verkkosivustollaan luettelon 1 kohdassa tarkoitetuista viranomaisista ja saattaa sen säännöllisesti ajan tasalle.

33 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [voimaantulopäivä + 30 kuukautta]. Niiden on viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

34 artikla

Raportointi

1. Komissio toimittaa viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kahden vuoden kuluttua siitä, kun määräaika tämän direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

2. Komissio toimittaa viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [viiden vuoden kuluttua siitä, kun määräaika tämän direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan tätä direktiiviä. Komissio ottaa huomioon jäsenvaltioiden toimittamat tiedot ja kaikki muut merkitykselliset tiedot, jotka liittyvät tämän direktiivin saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoon. Kyseisen arvioinnin perusteella komissio päättää asianmukaisista jatkotoimista, mukaan lukien tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksesta.

35 artikla

Suhde muihin säädöksiin

Tällä direktiivillä ei rajoiteta direktiivin (EU) 2019/1153 soveltamista.

36 artikla

Yhteisen toiminnan 98/699/YOS, puitepäättösten 2001/500/YOS

ja 2005/212/YOS, päätöksen 2007/845/YOS ja

direktiivin 2014/42/EU korvaaminen

1. Korvataan yhteinen toiminta 98/699/YOS, puitepäättökset 2001/500/YOS ja 2005/212/YOS, päätös 2007/845/YOS ja direktiivi 2014/42/EU niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkin vaikuttamatta kyseisten jäsenvaltioiden velvollisuuksiin noudattaa määräaika, jonka kuluessa niiden on saatettava kyseiset säädökset osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia 1 kohdassa tarkoitettuihin säädöksiin pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

37 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

38 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja